

Sisällysluettelo

Hallituksen toimintakertomus vuodelta 2013

Tuloslaskelma

Tase

Rahoituslaskelma

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Tuloslaskelman liitteet

Taseen liitteet

Tunnusluvut ja analyysit

Sijoitusjakauma käyvin arvoin

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle

Riskienhallinta

Luettelo yrityksen kirjanpitoKirjoista, järjestelmistä ja rekistereistä 31.12.2013

Hallituksen ehdotus voiton käytöstä ja vapaa oma pääoma

Tilintarkastuskertomus

Hallituksen toimintakertomus vuodelta 2013

Katsaus menneeseen vuoteen

Veritas Eläkevakuutuksen sijoitukset tuottivat hyvin vuonna 2013, vaikka taloudessa oli epävarmuutta ja sijoitusilmapiiri levoton. Kokonaistulokseen vaikutti myönteisesti erityisesti osakemarkkinoiden hyvä kehitys viimeisen vuosineljänneksen aikana.

Talouden matalasuhdanne heijastui vakuutusliikkeeseen, kun asiakkaiden palkkasumat laskivat edelliseen vuoteen verrattuna, minkä seurauksena vakuutusmaksutulo aleni jonkin verran monen vuoden kasvun jälkeen. Myös luottotappiot kasvoivat vuonna 2013.

Veritas vahvisti asemaansa eläkevakuutusmarkkinoilla solmimalla yhteistyösopimuksen Handelsbanken Suomen kanssa. Yhteistyösopimus Pohjantähti Keskinäisen Vakuutusyhtiön kanssa uudistettiin kesällä ja tavoitteena on syventää yhteistyötä jakelussa.

Korkeatasoinen asiakaspalvelu on Veritaksen toiminnan perusta. Toimintavuoden aikana Veritaksessa on panostettu sekä verkkopalveluiden että korvauskäsittelyn IT-järjestelmän kehittämiseen. Henkilöstö on myös osallistunut kehitysohjelmaan työmotivaation kohottamiseksi ja työssä viihtymisen lisäämiseksi.

Alan kehitys

Professorit Nicholas Barr ja Keith Ambachtsheer julkaisivat vuoden alussa raportin suomalaisesta eläkejärjestelmästä. Barr ja Ambachtsheer pitivät Suomen järjestelmää hyvin toimivana, mutta kestävyden takaamiseksi järjestelmää on kehitettävä. Olisi kiinnitettävä enemmän huomiota työurien pidentämiseen, kustannuskehityksen hillitsemiseen ja sijoitusten tuottoon.

Myös ylijohtaja Jukka Pekkarinen on arvioinut eläkejärjestelmän kestävyttä raportissaan, joka annettiin syksyllä työmarkkinaosapuolille. Raportissa pohditaan nykyisen järjestelmän uudistamistarvetta ja siinä otetaan huomioon mm. eliniän piteneminen, työllisyystilanne, eläkeläisten toimeentulo ja julkisen talouden kestävyys. Eläkeuudistus, jonka on tarkoitus astua voimaan vuonna 2017, on vielä työmarkkinajärjestöjen valmisteltavana.

Sosiaali- ja terveysministeriö kehittää työeläkelaitosten hallintoa koskevaa lainsäädäntöä. Tavoitteena on tehdä eläkejärjestelmästä avoimempi ja vahvistaa sen uskottavuutta sekä harmonisoida hallintosäännöksiä soveltuvin osin muita vakuutusyhtiöitä koskevien Solvenssi II -direktiivin periaatteiden kanssa.

Ministeriön tarkoituksena on myös kehittää työeläkealan kilpailua. Keskustelut työhyvinvoinnin edistämiseen käytettävien varojen käytön tiukemmasta sääntelystä sekä mahdollisen yhtiökohtaisen hoitokustannusosan sisällyttämisestä vakuutusmaksuihin jatkuivat vuoden 2013 aikana. Työeläkelaitosten varavaraisuussäännösten uudistaminen meneillään Sosiaali- ja terveysministeriössä. Tarkoituksena on, että uudella mallilla voitaisiin mitata taloudellisia riskejä tarkemmin ja paremmin tukea eläkeyhtiöiden riskinhallintaa. Nykyisten suunnitelmien mukaan lakimuutos astuu voimaan vuoden 2016 alusta.

Työeläkealalla koettiin vuonna 2013 kahden alan yhtiön yhdistyminen, kun Keskinäinen Työeläkeyhtiö Fennia ja Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö LähiTapiola yhdistyivät ja perustivat yhdessä Keskinäisen Työeläkevakuutusyhtiö Elon, joka aloitti toimintansa 1.1.2014 alkaen.

Tilinpäätös

Vakuutusliike

Veritas Eläkevakuutuksen yhteenlaskettu maksutulo supistui 1,2 prosenttia vuonna 2013. TyEL-maksutulo oli 1,4 prosenttia alempi kuin vuonna 2012, kun taas YEL-maksutulo nousi 0,7 prosenttia.

Maksutulo

Vuonna 2013 keskimääräinen TyEL-maksu oli 22,8 prosenttia palkkasummasta. Palkansaajan työeläkemaksu on ikäsidonainen. Alle 53-vuotiaiden palkasta se oli 5,15 prosenttia ja 53 vuotta täyttäneiden maksu oli 6,5 prosenttia.

Myös YEL-maksu on ikäsidonainen. YEL-maksu oli 22,5 prosenttia alle 53-vuotiaille ja 23,85 prosenttia 53 vuotta täyttäneille.

Sekä TyEL- että YEL-vakuutusmaksut pidettiin vuonna 2013 edellisen vuoden tasolla. Työeläkemaksun olisi pitänyt nousta keskimäärin 0,4 prosenttia 1.1.2013, mutta tasoitumäärän osittaiseksi purkamiseksi toteutettiin yhtä suuri vakuutusmaksun alennus.

Vuonna 2013 Veritaksen yhteenlaskettu maksutulo laski edelliseen vuoteen verrattuna. TyEL-maksutulo laski 1,4 (+8,2) prosenttia ja oli 395,3 (401,0) miljoonaa euroa. YEL-vakuutusmaksutulo oli 57,5 (57,1) miljoonaa euroa.

Edellä mainitusta maksutulosta 0,4 (0,5) miljoonaa euroa olivat peräisin TyEL-lisäeläkevakuutuksesta. Eduskunta on hyväksynyt lakimuutoksen, jonka mukaan lisäeläkejärjestelmä lakkautetaan vuoden 2016 lopussa. Lakimuutos astui voimaan 1.1.2014.

Maksusaataviin kohdistuvat luottotappiot kasvoivat ja olivat 5,9 (3,7) miljoonaa euroa.

Maksetut eläkkeet

Veritas maksoi vuonna 2013 eläkkeitä ja muita etuuksia yhteensä 436,4 (407,2) miljoonaa euroa. Määrään sisältyy käsittelykuluja yhteensä 4,0 (3,9) miljoonaa euroa työhyvinvointiin liittyviä kuluja 0,4 (0,5) miljoonaa euroa.

Lakisääteisiä TyEL-eläkkeitä maksettiin 378,2 (349,3) miljoonaa euroa ja YEL-eläkkeitä 53,8 (53,5) miljoonaa euroa.

Vastuuvelka

Veritas Eläkevakuutuksen yhteenlaskettu vastuuvelka oli 2 137,8 (2 058,8) miljoonaa euroa 31.12.2013. Vakuutusmaksuvastuun osuus oli 1 176,2 (1 148,9) miljoonaa euroa ja korvasvastuun osuus 961,6 (909,9) miljoonaa euroa.

Vastuuvelan korkoutusvaatimukset määräytyvät siten, että 10 prosenttia korkoutuksesta on sidottu työeläkevakuuttajien noteerattujen osakkeiden keskimääräiseen tuottoon. Jäljelle jäävän vastuuvelan korkoutus riippuu eläkelaitosten keskimääräisestä vakavaraisuudesta. Tämä vaatimus määräytyy niin, että 3 prosentin rahastokorkoon lisätään nk. täydennyskerroin.

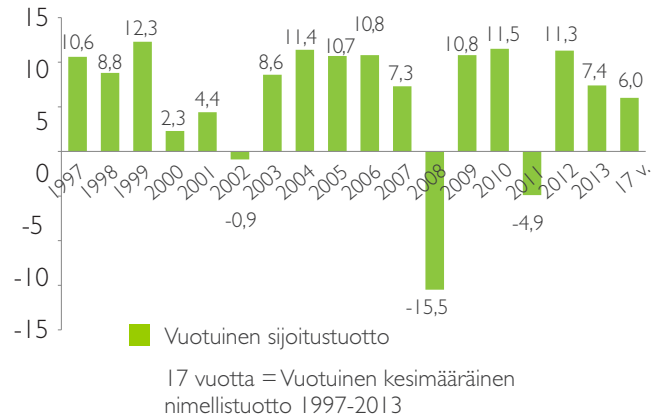
Vuonna 2013 osaketuottoon sidottu vaatimus oli 19,92 prosenttia ja täydennyskerroin 0,71 prosenttia ajalla 1.1–31.3.2013, 0,98 prosenttia ajalla 1.4–30.6.2013, 1,20 prosenttia ajalla 1.6–30.9.2013 ja 0,85 prosenttia viimeisen vuosineljänneksen aikana. Laskuperustekorko, jota käytetään mm. vakuutusmaksujen korkouttamiseen, oli 4,0 prosenttia vuoden 2013 ensimmäisellä puoliskolla ja 4,75 prosenttia ajalla 1.7–31.12.2013.

Sijoitusmarkkinat

Sidotun pääoman nettotuotto oli 7,4 (11,3) prosenttia vuonna 2013. Erityisesti osakemarkkinoiden myönteinen kehitys viimeisen vuosineljänneksen aikana vaikutti hyvään kokonaistuottoon. Noteerattujen osakesijoitusten tuotto oli 18,3 (15,4) prosenttia ja koko osakesalkun 16,7 (13,9) prosenttia.

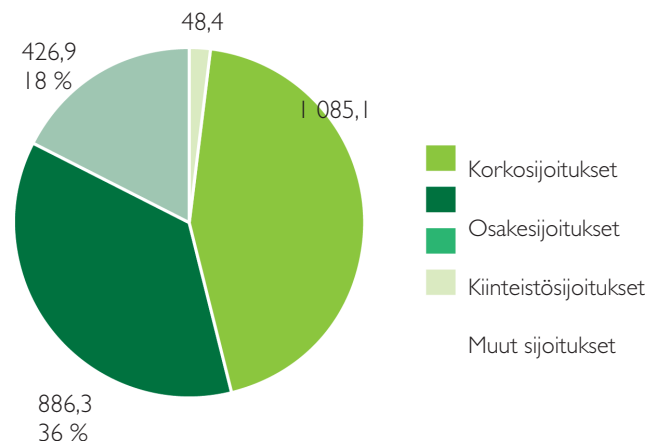
Nousevat korkomarkkinat vaikuttivat korkosalkun kehitykseen. Veritaksen korkosijoitusten tuotto oli 1,5 (11,7) prosenttia. Kiinteistösijoitusten tuotto oli suhteellisen hyvä, 5,9 (7,9) prosenttia.

Pitemmällä aikavälillä Veritaksen sijoitustuotto on ollut erittäin hyvä, vuosittainen keskimääräinen nimellistuotto on ollut 6,0 prosenttia (reaalituotto 4,1 prosenttia) vuodesta 1997. Viimeisten viiden vuoden aikana nimellinen keskituotto on ollut 7,0 prosenttia (reaalituotto 5,1 prosenttia).

Vuodenvaihteessa Veritaksen sijoitussalkun markkina-arvo oli 2 446,6 (2 275,0) miljoonaa euroa; tähän kuuluvat käteiset varat, talletukset ja sijoitustoiminnan saatavat ja velat.

Sijoitusjakauma, milj. €

Veritas allekirjoitti vuonna 2012 YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteet (UNPRI). Ensimmäinen vapaaehtoinen näiden periaatteiden mukainen raportointi tehdään keväällä 2014.

Vakavaraisuus ja kokonaistulos

Veritas Eläkevakuutuksen kokonaistulos oli 52,1 (149,9) miljoonaa euroa. Kokonaistulokseen sisältyy sijoitustoiminnan tulos 57,2 (142,1) miljoonaa euroa, vakuutustoiminnan tulos -6,8 (6,0) miljoonaa euroa ja hoitokustannustulos 1,6 (1,8) miljoonaa euroa.

Myös yhtiön vakavaraisuus vahvistui vuonna 2013. Vuoden 2013 alussa voimaan astuneiden uusien vakavaraisuusään-
nösten perusteella yhtiön vakavaraisuuspääoma muodostuu aikaisemmasta toimintapääomasta ja tasoitusmäärästä. Uusien määräysten ansiosta yhtiön vakavaraisuus vahvistui jonkin verran vuoden 2013 alussa. Vakavaraisuuspääoma nousi vuoden 2013 lopussa 541,1 (498,6) miljoonaan euroon.

Vakavaraisuuspääoma on laskettu vuoden 2012 lopussa vuonna 2013 voimassa olleiden määräysten mukaan. Vakavaraisuusaste nousi 27,6 prosenttiin (24,1), kun taas vakavaraisuusaste Laski 2,1 (2,4) prosenttiin. Vakavaraisuusaste heikkeni ensi sijassa siksi, että vakavaraisuusraja nousi 13,2 prosenttiin (10,1).

Asiakashyvityksiin siirrettiin 5,6 (4,8) miljoonaa euroa, mikä vastaa 0,3 prosenttia vakuutettujen palkkasummasta.

Liikekulut ja hoitokustannussuhde

Veritas Eläkevakuutuksen keskeisenä tavoitteena on riittävä kustannustehokkuus. Asiakkaat hyötyvät tehokkaasta kulusuhhteesta, kun puolet ylijäämästä jaetaan asiakkaille asiakashyvityksinä.

Liikekulut, jotka katetaan vakuutusmaksun hoitokustannusosalla, nousivat 2,1 prosentilla 16,7 (16,4) miljoonaan euroon. Hoitokustannustulo kasvoi 0,8 prosentilla 18,3 (18,2) miljoonaan euroon.

Liikekulut olivat 91,0 (89,9) prosenttia maksutulon hoitokustannusosuuksista.

Konserni

Konsernin muodostivat vuoden 2013 lopussa emoyhtiö Veritas Eläkevakuutus ja 33 sen kokonaan omistamaa ja 3 osittain omistamaa kotimaista asunto- ja kiinteistöyhtiötä. Vuoden aikana yhtiö hankki omistukseensa yhden uuden tytäryhtiön ja myi kaksi tytäryhtiötä.

Asiakkaat

TyEL- ja YEL-vakuutetut

Vuoden 2013 lopussa Veritas Eläkevakuutus vakuutti 53 339 (54 331) työntekijää ja TyEL-vakuutuksia oli yhteensä 6 791 (6 991). Vakuutettu TyEL-palkkasumma laski 1,1 prosentilla 1 601,1 (1 618,4) miljoonaan euroon.

YEL-vakuutettujen lukumäärä laski 3,7 prosentilla 10 870:een (11 290), kun taas keskimääräinen työtulo kasvoi 5,0 prosentilla. Vakuutetun YEL-työtulon määrä nousi siten 252,1 (249,4) miljoonaan euroon.

Veritaksella on Försäkringsaktiebolaget Pensions-Alandian kanssa rinnakkaisvakuutus sopimus, jonka mukaan se vastaa puolesta Pensions-Alandian myöntämistä TyEL- ja YEL-vakuutuksista. Pensions-Alandian koko vakuutuskanta oli arvion mukaan 10 790 (10 784) TyEL-vakuutettua ja 1 286 (1 302) YEL-yrittäjää vuoden 2013 lopussa.

Veritas on uudistanut vuonna 2013 TyEL- ja YEL-asiakkaidensa verkkopalvelun. Palvelu otettiin käyttöön helmikuussa 2014.

Eläkkeet ja muut etuudet

Vuoden aikana Veritas myönsi 2 506 (2 517) uutta eläkettä.

	2013	2012
Vanhuseläkkeitä	1 785	1 819
Työkyvyttömyyseläkkeitä	411	398
Osa-aikaeläkkeitä	86	79
Perhe-eläkkeitä	224	221

Veritas maksoi eläkkeitä yhteensä 28 424 (27 581) henkilölle. Vanhuuseläkkeitä oli 21 109 (19 968), työkyvyttömyyseläkkeitä 3 926 (4 184), osa-aikaeläkkeitä 337 (330), työttömyyseläkkeitä 1 (23) ja perhe-eläkkeitä 3 051 (3 011).

Veritas uudistaa korvauskäsittelyn IT-järjestelmäänsä vuosina 2012–2015. Uudistushanke toteutetaan yhteistyössä Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Varman ja Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Fennian (2014 alkaen Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö ELO) kanssa. Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Ilmarinen on myös liittynyt hankkeeseen kesällä 2013.

Työhyvinvointi

Veritas tarjoaa kaikille asiakkailleen työkaluja, tukea ja neuvontaa työhyvinvointiin liittyvissä kysymyksissä.

Vuonna 2013 oli käynnissä kaikkiaan 118 Avanti-työterveys-hanketta. Elintapakartoitukseen osallistui 57 yrittäjää. Veritas järjesti myös 11 avointa ja 53 asiakas kohtaista työhyvinvointikurssia, joiden osanottajat saivat Työturvallisuuslaitoksen Työhyvinvointikortin.

Henkilöstö

Yhtiöllä oli keskimäärin 138 (137) koko-aikaista työntekijää. Vuoden aikana uusia työntekijöitä tuli 11, ja kuusi työsuhdetta päättyi. Eläkkeelle ei siirtynyt kukaan vuonna 2013. Kaikista työntekijöistä äidinkielenään puhuu suomea 59 ja ruotsia 41 prosenttia, ja henkilökunnan enemmistö, 77 prosenttia, oli naisia.

Veritaksen koko henkilöstö on osallistunut vuonna 2013 kehitysohjelmaan, jonka tarkoituksena on kehittää työssä viihtymistä ja kohentaa henkilöstön työhyvinvointia ja siten myös tuottavuutta. Erityistä huomiota on kiinnitetty sisäisen yhteistyön sujuvuuteen ja prosessien hiomiseen.

Vuosittaisessa henkilöstötutkimuksessa, joka tehtiin keväällä 2013, työtyytyväisyys ja henkilöstön sitoutuminen olivat edelleen erittäin korkealla tasolla.

Veritas Eläkevakuutuksella on koko henkilöstön kattava kannustejärjestelmä. Sen avulla selkiytetään strategisten tavoitteiden ja yksittäisen työntekijän työpanoksen suhdetta toisiinsa. Joulukuussa 2013 tehtiin tarkistuksia ja ehtoja ja kannustejärjestelmän mittareita muutettiin vuodelle 2014. Kannustejärjestelmän perus- ja maksimitasot on kuitenkin säilytetty edellisten vuosien tasolla.

Hallinto

Yhtiöhallinto

Veritaksen hallinto ja johto perustuu työeläkeyhtiöiden, vakuutusyhtiöiden ja osakeyhtiöiden hallintoa koskevaan lainsäädäntöön sekä yhtiön yhtiöjärjestykseen.

Lisäksi Veritas noudattaa soveltuvin osin suomalaista listayhtiöiden hallinnointikoodia, jota hallinnoi Arvopaperimarkkinayhdistys ry. Koska yhtiö on listaamaton osakeyhtiö ja koska työeläkelainsäädäntö asettaa omat vaatimuksensa toimintaperiaatteille, Veritas poikkeaa eräin osin hallintokoodin suosituksista.

Hallitus

Hallitus on vastuussa siitä, että Veritas Eläkevakuutusta johdetaan ammattimaisesti ja hyvän hallinnointitavan periaatteiden mukaan samoin kuin siitä, että toiminta on asianmukaisesti järjestetty.

Veritaksen hallituksen kokoonpano toimikaudella 1.1–31.12.2013 oli:

Kaj-Gustaf Bergh, toimitusjohtaja (Elinkeinoelämän keskusliitto EK)
Stig-Erik Herrgård, toimitusjohtaja
Eivor Huldén, yksikönjohtaja
Markus Jussila, toimitusjohtaja
Olli Koski, pääekonomisti (SAK)
Hannu Louhi, konserniinjohtaja (Elinkeinoelämän keskusliitto EK)
Anders Nordman, toimitusjohtaja
Lotta Savinko, edunvalvontajohtaja (AKAVA)
Ralf Sund, pääekonomisti (STTK) (varapuheenjohtaja)
Kjell Sundström, toimitusjohtaja (puheenjohtaja)
Peter Wetterstein, professori
Johan Åström, asiantuntija (Elinkeinoelämän keskusliitto EK)

Varajäseninä toimivat elinkeinopoliittinen asiantuntija Piia Alvesalo, (Elinkeinoelämän keskusliitto EK), toimitusjohtaja Stefan Mutanen ja ekonomi Joonas Rahkola (SAK).

Kjell Sundström valittiin tammikuussa uudelleen hallituksen puheenjohtajaksi ja Ralf Sund varapuheenjohtajaksi. Hallitus kokoontui 11 kertaa vuonna 2013. Yhtiön hallintoneuvoston puheenjohtajalla on oikeus osallistua hallituksen kokouksiin, ja toimitusjohtaja Peter Boström käytti oikeuttaan 4 kertaa. Myös yhtiön toimitusjohtajalla on oikeus osallistua hallituksen kokouksiin. Master of Law, jur.kand. Jan-Erik Stenman on toiminut Veritaksen toimitusjohtajana vuodesta 2004. Yhtiölakimies, jur.kand. Kaisa Forsström on toiminut toimitusjohtajan sijaisena vuodesta 2012.

Hallituksella oli vuonna 2013 kolme valmistettavaa valiokuntaa. Nimitys- ja palkitsemisvaliokuntakunta valmistelevalle nimityksiä ja palkkausasioita hallituksen käsiteltäväksi. Tarkastusvaliokunta

käsittelee yhtiön taloudelliseen tilanteeseen ja talouden raportointiin sekä sisäiseen tarkastukseen liittyviä asioita. Sijoitus- ja riskivaliokunta osallistuu sijoitus ja riskinhallintasuunnitelmien valmisteluun.

Valiokuntien kokoonpano vuonna 2013:

Sijoitus- ja riskivaliokunta

Kjell Sundström
Olli Koski
Kaj-Gustaf Bergh

Nimitys- ja palkitsemisvaliokunta sekä tarkastusvaliokunta

Kjell Sundström
Ralf Sund
Johan Åström

Sijoitus- ja riskivaliokunta kokoontui viisi kertaa vuonna 2013, tarkastusvaliokunta viisi kertaa ja nimitys- ja palkitsemisvaliokunta kolme kertaa.

Hallintoneuvosto

Veritaksen hallintoneuvosto kokoontuu kaksi kertaa vuodessa. Hallintoneuvoston tehtäviin kuuluu valita yhtiön hallitus ja valvoa yhtiön hallintoa, josta hallitus ja yhtiön toimitusjohtaja vastaavat. Toimitusjohtaja Peter Boström toimi hallintoneuvoston puheenjohtajana ja työvoimapolitiittinen asiantuntija Leila Kurki (STTK) varapuheenjohtajana.

Hallintoneuvoston vaalivaliokunta valmistelevalle nimitys- ja palkitsemisasiota hallintoneuvostolle ja yhtiökokoukselle. Valiokunnan jäseninä olivat puheenjohtaja Peter Boström, varapuheenjohtaja Leila Kurki ja asiantuntija Johan Åström.

Omat osakkeet

Veritas ei ostanut vuoden aikana yhtään omaa osakettaan. Yhtiöllä oli vuoden 2013 lopussa hallussaan yksi oma osake.

Sisäinen valvonta, riskienhallinta ja sisäinen tarkastus

Veritas Eläkevakuutuksen tavoitteena on koko organisaation kuuluminen hyvän sisäisen valvonnan piiriin. Hyvän sisäisen valvonnan avulla hallitus, johto ja työntekijät voivat riittävällä varmuudella varmistaa, että toiminta on tehokasta ja tarkoituksenmukaista, että taloudellinen raportointi on luotettava ja että lakeja ja asetuksia sekä sisäisiä sääntöjä noudatetaan.

Veritas Eläkevakuutuksen riskienhallinta perustuu hallituksen vuosittain hyväksymään riskienhallintasuunnitelmaan.

Riskienhallintasuunnitelma käsittää yhtiön koko toiminnan. Hallitus vahvistaa vuosittaisessa sijoitussuunnitelmassa sijoitus-toiminnan periaatteet ja kehukset.

Riskienhallintaa esitellään laajemmin tilinpäätöksen liitetietojen riskienhallintaosiossa.

Sisäisen tarkastuksen päätehtävänä on turvata yhtiön riskienhallinta-, valvonta-, ja hallintoprosessien tehokkuus ja varmistaa, että ne toimivat asetettujen tavoitteiden ja sovittujen toimintatapojen mukaisesti. Hallitus vahvistaa vuosittain sisäisen tarkastuksen vuosisuunnitelman.

Tulevaisuudennäkymät

Vahvaakin järjestelmää on jatkuvasti kehitettävä, jotta sen kestävyys voidaan varmistaa.

Työmarkkinaosapuolet valmistelevat tänä vuonna eläkeuudistusta, jonka on määrä astua voimaan vuonna 2017. Erityistä huomiota kiinnitetään järjestelmän sopeuttamiseen yhä pitelevään elinikään.

Myös selvitystyö alan kilpailuedellytysten kehittämisen parissa jatkuu. Uusien sääntöjen valmistelu työhyvinvoinnin edistämiseen käytettävistä varoista jatkuu vuonna 2014 samalla, kun jatketaan keskustelua sellaisen järjestelmän toimintaedellytyksistä, joiden mukaan yhtiöt voisivat itse osittain hinnoitella vakuutusmaksuihinsa yhtiökohtaisten hoitokustannusosuuksien osuuden. Ehdotus uudeksi työeläkeyhtiöiden vakavaraisuussäännöksi valmistuu suunnitelmien mukaan vuoden 2014 aikana ja astuu voimaan vuoden 2016 alussa. Työeläkeyhtiöiden hallintosäännön uudistustyö jatkuu myös vuonna 2014.

Vuodesta 2014 tulee sijoitusmarkkinoilla vuotta 2013 haastavampi. Euroopan inflaatioennusteet viittaavat siihen, että Euroopan keskuspankki vahvistaa elvytystoimiaan, kun taas Kiinan keskushallinnon odotetaan ryhtyvän toimiin hillitäkseen orastavaa luottokuplaa. Mahdolliset markkinahäiriöt saattavat johtaa nopeisiin reaktioihin erityisesti USA:ssa, jossa sijoittajat ovat käyttäneet lainarahaa.

Työeläkevakuutusalan edessä olevista suurista muutoksista huolimatta Veritaksella on oma roolinsa markkinatoimijoiden joukossa. Hajautetun järjestelmän rikkaus on, että se tarjoaa asiakkaille mahdollisuuden valita omiin tarpeisiin parhaiten vastaava palveluntarjoaja.

Tuloslaskelma

Emoyhtiö	1.1-31.12 2013	1.1-31.12 2012
Vakuutustekninen laskelma		
Vakuutusmaksutulo	452 772 897,65	458 154 347,21
Sijoitustoiminnan tuotot	176 494 316,46	180 980 182,00
Korvauskulut		
Maksetut korvaukset	-436 377 887,21	-407 174 455,57
Korvausvastuun kokonaisuutos	-51 711 960,00	-48 475 000,00
Vakuutusmaksuvastuun muutos	-27 327 600,00	-95 878 170,00
Liikekulut	-13 972 731,54	-13 456 894,30
Sijoitustoiminnan kulut	-98 597 619,76	-73 029 378,34
Vakuutustekninen tulos	1 279 415,60	1 120 631,00
Muu kuin vakuutustekninen laskelma		
Tuloverot	-310 132,36	-147 560,85
Tulos varsinaisesta toiminnasta	969 283,24	973 070,15
Tilinpäätössiirrot		
Poistoeron muutos	-8 131,99	-8 136,38
Tilikauden tulos	961 151,25	964 933,77

Tase

Vastaavaa

Emoyhtiö	1.1–31.12 2013		1.1–31.12 2012	
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet	227 900,48		245 432,91	
Muut pitkävaikutteiset menot	11 639,88		20 951,77	
Ennakkomaksut	4 137 721,55	4 377 261,91	3 789 093,98	4 055 478,66
Sijoitukset				
Kiinteistösijoitukset				
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	157 875 823,19		154 358 159,34	
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	125 792 152,64	283 667 975,83	85 725 442,80	240 083 602,14
Muut sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	1 317 022 119,00		1 232 143 566,84	
Rahoitusmarkkinavälineet	383 542 991,44		419 095 907,88	
Kiinnelainasaamiset	10 911 971,26		12 776 611,26	
Muut lainasaamiset	15 375 845,53	1 726 852 927,23	20 826 393,58	1 684 842 479,56
		2 010 520 903,06		1 924 926 081,70
Saamiset				
Ensivakuutustoiminnasta				
Vakuutusentajilta	36 856 374,70		43 382 481,75	
Vakuutusvälittäjiltä	819 568,43	37 675 943,13	3 280 258,29	46 662 740,04
Muut saamiset		5 141 083,52		1 633 158,81
		42 817 026,65		48 295 898,85
Muu omaisuus				
Aineelliset hyödykkeet				
Koneet ja kalusto	457 375,57		471 723,85	
Muut aineelliset hyödykkeet	1 798 302,74	2 255 678,31	1 801 308,25	2 273 032,10
Rahat ja pankkisaamiset		81 507 887,88		87 331 916,00
		83 763 566,19		89 604 948,10
Siirtosaamiset				
Korot ja vuokrat	7 857 305,50		10 026 172,66	
Muut siirtosaamiset	28 698 865,41	36 556 170,91	22 644 461,46	32 670 634,12
Vastaavaa yhteensä		2 178 034 928,72		2 099 553 041,43

Tase

Vastattavaa

Emoyhtiö	1.1-31.12 2013		1.1-31.12 2012	
Oma pääoma				
Sidottu				
Osakepääoma	14 272 200,00		14 272 200,00	
Ylikurssirahasto	372 281,95		372 281,95	
Muut rahastot	2 605 085,48		2 272 519,71	
Tilikauden tulos	961 151,25	18 210 718,68	964 933,77	17 881 935,43
<hr/>				
Tilinpäätössiirtojen kertymä				
Poistoero		1 717 779,70		1 709 647,71
Vakuutustekninen vastuovelka (oma osuus)				
Vakuutusmaksuvastuu	1 176 215 440,00		1 148 887 840,00	
Korvausvastuu	961 593 160,00	2 137 808 600,00	909 881 200,00	2 058 769 040,00
<hr/>				
Velat				
Ensivakuutustoiminnasta	226 242,90		351 069,77	
Muut velat	8 811 050,00	9 037 292,90	8 122 953,87	8 474 023,64
<hr/>				
Siirtovelat		11 260 537,44		12 718 394,65
Vastattavaa yhteensä		2 178 034 928,72		2 099 553 041,43

Rahoituslaskelma

Emoyhtiö	2013	2012
Liiketoiminnan rahavirta		
Saadut vakuutusmaksut	461 126 018	457 044 453
jälleenvakuuttajille maksettu osuus	0	0
Maksetut korvaukset	-444 377 090	-404 610 175
jälleenvakuuttajilta saatu osuus	0	0
Saadut korot	20 394 531	22 465 160
Saadut osingot	11 041 560	10 841 653
Saadut muut sijoitustulot ja tulot liiketoiminnan muista tuotoista	47 413 536	56 074 386
Maksut henkilöstökuluista	-11 620 562	-11 053 716
Muut maksut liiketoiminnan kuluista	-34 524 299	-37 012 314
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	49 453 694	93 749 446
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-186 812	-183 285
Maksetut välittömät verot	0	42 109
Rahavirta ennen satunnaisia eriä	49 266 883	93 608 271
Liiketoiminnan satunnaisista eristä johtuva rahavirta (netto)		
Liiketoiminnan rahavirta	49 266 883	93 608 271
Investointien rahavirta		
Investoinnit sijoituksiin, netto (pl. rahavarat)	-53 824 637	-3 576 045
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot (netto)	-633 905	-3 653 476
Investointien rahavirta	-54 458 543	-7 229 521
Rahoituksen rahavirta		
Omien osakkeiden hankinta	0	0
Omien osakkeiden myynti	0	-321
Maksetut osingot/takuupääoman korot ja muu voitonjako	-632 368	-3 946 125
Rahoituksen rahavirta	-632 368	-3 946 446
Rahavarojen muutos	-5 824 028	82 432 304
Rahavarat tilikauden alussa	87 331 916	4 899 612
Rahavarat tilikauden lopussa	81 507 888	87 331 916

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Seuraavat periaatteet koskevat sekä Eläkevakuutusosakeyhtiö Veritaksen tilinpäätöstä että sen konsernitilinpäätöstä.

Tilinpäätös on laadittu työeläkevakuutusyhtiölain, eläkeläistosten vakavaraisuusraja laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta annetun lain, vakuutusyhtiölain, osakeyhtiölain, kirjanpitolain ja -asetuksen säännösten, vakuutusyhtiön tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä annetun asetuksen, Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön vahvistamien laskuperusteiden sekä Finanssivalvonnan määräysten ja ohjeiden mukaisesti.

Konsernitilinpäätös

Konsernitilinpäätökseen yhdistellään emoyhtiön ja sen suoraan tai välillisesti omistamien tytäryhtiöiden tilinpäätöstiedot. Tytäryhtiöt yhdistellään konsernitilinpäätökseen hankintamenomenetelmän mukaisesti ja osakkuusyhtykset pääomaosuusmenetelmän mukaisesti. Vanhimpien tytäryhtiöiden osalta eliminoinnit on tehty 31.12.1972 päivätyn tilinpäätöksen arvojen mukaisesti. Tytäryhtiöosakkeiden hankintameno on eliminoitu tytäryhtiöiden hankintahetken omaa pääomaa vastaan. Konserniaktiiva on kohdistettu joko maan alueisiin tai rakennuksiin. Rakennuksiin kohdistettu konserniaktiiva poistetaan rakennusten poistosuunnitelman mukaan. Konsernitilinpäätöksestä on eliminoitu konsernin sisäinen osakeomistus. Vähemmistöosakkaiden osuus tilikauden tuloksesta ja konsernin omasta pääomasta kirjataan vähemmistöosuutena. Konsernin liitetiedoissa ei ole esitetty erää, jotka näkyvät emoyhtiön liitetiedoissa.

Ulkomaanrahan määräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset on muunnettu euroiksi tilinpäätöspäivän keskikurssin mukaan. Valuuttakurssierot on käsitelty muina sijoitustoiminnan tuottoina tai kuluina.

Omaisuuksien arvostus taseessa

Aineettomat oikeudet ja pitkävaikutteiset menot kirjataan alkuperäiseen hankintamenoonsa suunnitelman mukaisilla tasapoistoilla vähennettyinä.

Kiinteistöt kirjataan hankintameno mukaisilla poistoilla vähennettyinä. Jos todennäköinen luovutushinta on kirjanpitoarvoa alempi, kiinteistö arvostetaan alemman arvon mukaan.

Kiinteistöosakkeet kirjataan hankintameno tai alemman todennäköisen luovutushinnan mukaan. Tiettyjen kiinteistöomistusten kirjanpitoarvoihin on tehty arvonorotus.

Osakkeet ja osuudet kirjataan keskihintaperiaatteen mukaan ja arvostetaan hankintameno tai sitä alhaisempaan käypään arvoon. Aikaisemmin tehdyt arvonalennukset palautetaan siltä osin kuin käypä arvo ylittää arvonalennuksilla korjattua kirjanpitoarvoa.

Käyttöomaisuusosakkeet arvostetaan alkuperäiseen hankintameno tai sitä alemman todennäköisen luovutushintaan.

Rahoitusmarkkinavälineet kirjataan alkuperäiseen hankintameno korjattuna rahoitusmarkkinavälineen juoksuajalle jaksotetulla nimellisarvon ja hankintameno erotuksella. Siltä osin kuin käypä arvo on kirjanpitoarvoa alempi eikä aleneminen johdu yleisen korkotason muutoksista, rahoitusmarkkinavälineiden arvo on alennettu käypään arvoon. Aikaisemmin tehdyt alaskirjaukset palautetaan siltä osin kuin käypä arvo ylittää alaskirjauksin korjatun kirjanpitoarvoa.

Lainasaamiset ja muut saamiset kirjataan alkuperäiseen arvoon tai alemman todennäköiseen arvoon. Lakisääteisen eläkevakuutuksen vakuutusmaksusaamiset on merkitty taseeseen alkuperäiseen arvoon tai tätä alemman todennäköiseen arvoon.

Suojauslaskentaa ei sovelleta johdannaisinstrumentteja kirjattaessa siitä huolimatta, onko johdannaistransaktio suojaava vai ei. Johdannaisinstrumenttien kirjanpitoarvo muodostuu hankintahinnasta tai alemmasta käyvästä arvosta. Realisointimattomia positiivisia arvomuutoksia ei merkitä kirjanpitoon. Suljettujen tai päättyneiden johdannaissopimusten tulos on kirjattu kokonaisuudessaan tulosvaikutteisena.

Lainaksi annetut arvopaperit sisältyvät taseeseen. Liitetiedoissa annetaan yksityiskohtaisemmat tiedot lainaksi annetuista arvopapereista.

Käyvän arvon määrittely

Kiinteistöjen käypä arvo määritetään vuosittain erikseen Finanssivalvonnan edellyttämällä tavalla. Käyvällä arvolla tarkoitetaan todennäköistä luovutushintaa, joka voidaan saada vapailla markkinoilla riippumattomien osapuolten välillä tehtävässä kaupassa. Kiinteistösijoitusten käyvät arvot perustuvat merkittävimpien kiinteistöomistusten osalta ulkopuolisten arvioijien arviointi-instrumentteihin. Asuntopiirijohdantien käypänä arvona on pääsääntöisesti käytetty ulkopuolisten arvioijien esittämät tuottoarvot.

Noteerattujen osakkeiden ja rahoitusmarkkinavälineiden käypänä arvona käytetään viimeksi tilinpäätöspäivänä noteerattua ostokurssia.

Niiden osakkeiden osalta, joille ei tilinpäätöspäivänä ole noteerattu ostokurssia, on käytetty viimeksi noteerattua päätöskurssia. Pörssissä noteeraamattomien osakeomistuksien käypä arvo muodostuu yleensä alkuperäisestä hankintamenosta tai alemmasta todennäköisestä luovutushinnasta. Eräiden pörssissä noteeraamattomien osakeomistuksien käypä arvo muodostuu substanssiarvon, voittokertoimien ja/tai tehtyjen osakekauppojen perusteella lasketusta arvosta. Niin kutsuttujen pääomarahasto-osuuksien käypänä arvona käytetään yleensä hallinnointiyhtiön alalla hyväksytyjen arviointiperiaatteiden mukaan tekemää arviota osuuksien arvosta.

Noteeraamattomien rahoitusmarkkinavälineiden käypänä arvona on käytetty kirjanpitoarvoa.

Johdannaisinstrumenttien käypänä arvona käytetään markkina-arvoa.

Velkakirjasaamisten vakuudet on arvostettu todennäköiseen luovutushintaan. Velkasuhteen syntyessä vakuuden turvaava arvo on arvioitu yhtiön vahvistamien periaatteiden mukaisesti.

Suunnitelman mukaiset poistot

Konsernin poistosuunnitelma on laadittu yhtenäisten periaatteiden mukaan ja perustuu arvioon varojen taloudellisesta käyttöiästä. Poistot perustuvat pääsääntöisesti alkuperäiseen hankintahintaan. Mikäli alkuperäistä hankintahintaa ei ole historiallisesti pystytty selvittämään, lähtöarvona on ollut 31.12.1993 päivätyn taseen kirjanpidollinen jäännösarvo ja mainittuun ajankohtaan perustuva taloudellinen elinikä. Seuraavia taloudellisia käyttöaikoja on sovellettu:

Aineettomat hyödykkeet	
Aineettomat oikeudet	5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	5–10 v.
Sijoitukset	
Teollisuus-, liike- ja toimistorakennukset	40 vuotta
Asuinrakennukset	50 vuotta
Aineelliset hyödykkeet	
Konttorikalusteet	5 vuotta
Autot	5 vuotta
Atk-laitteet	3 vuotta
Muu kalusto	5 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	8 vuotta

Eläkehakemusten käsittelyjärjestelmän uusimisprojektin menojen poisto-aika on 10 vuotta järjestelmän käyttöönotosta alkaen. Projektiin liittyvät kustannukset on merkitty taseen aineettomiin hyödykkeisiin.

Suunnitelman mukaisten ja verotuksessa vähennettyjen poistojen välinen poistoeron muutos on ilmoitettu erikseen emoyhtiön tuloslaskelmassa. Taseessa kertynyt poistoero ilmoitetaan emoyhtiön tilinpäätössiirtojen yhteydessä.

Toimintokohtaiset kustannukset

Liikekulut ja poistot ilmoitetaan tuloslaskelmassa toimintokohtaisesti vuosittain tehtyjen selvitysten perusteella. Prosentuaalinen jakauma voi siis vaihdella vuosittain.

Vakuutustekninen vastuovelka

Vakuutustekninen vastuovelka lasketaan Sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien laskuperusteiden mukaisesti. Vakuutustekninen vastuovelka koostuu vakuutusmaksuvastuusta ja korvausvastuusta.

Vakuutusmaksuvastuuseen kuuluu yhtiön vakavaraisuuspääomaan sisältyvä osittamaton lisävakuutusvastuu sekä ositettu lisävakuutusvastuu, joka sisältää tuleviin asiakashyvityksiin varatun määrän. Lisäksi vakuutusmaksuvastuuseen kuuluu osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu, jonka määrä riippuu eläkelaitosten keskimääräisestä osakesijoitustuotosta.

Korvausvastuuseen sisältyy tasoitusmäärä, joka vuodesta 2013 lähtien on yhtiön vakavaraisuuspääomaan luettava erä.

Tilinpäätössiirrot ja laskennallinen verovelka

Erillisten yhtiöiden tilinpäätöksessä laskennallista verovelkaa ei vähennetä tilinpäätössiirroista. Konsernitaseessa tilinpäätössiirrot on jaettu vähemmistöosuuden erottamisen jälkeen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan sekä konsernituloslaskelmassa laskennallisen verovelan ja tulososuuden muutokseen.

Verot

Tuloslaskelmassa ilmoitetut verot sisältävät paitsi tilikauden arvioidun veron myös mahdolliset aikaisempien vuosien veroja koskevat oikaisuerät.

Tilikauden voitto

Tilikauden voitto määritellään Sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamissa laskuperusteissa. Laskuperusteissa määritellään miten kirjanpidollinen tulos jakautuu tasoitusmäärän muutokseen, osittamattoman ja ositetun lisävakuutusvastuun muutokseen sekä tilikauden voittoon.

Eläkejärjestelyt

Henkilöstön lakisääteinen eläketurva on järjestetty TyEL-vakuutuksella ja lisäeläkejärjestely ryhmäeläkevakuutuksella. Eläkekulut on kirjanpidossa esitetty suoriteperusteisesti.

Tuloslaskelman liitteet

Emoyhtiö

2013

2012

Lakisääteisen eläkevakuutuksen vakuutusmaksutulo ja maksetut korvaukset
Vakuutusmaksutulo

Ensivakuutus

TyEL:n mukainen vakuutus

Työnantajan osuus

299 789 071,68

304 857 497,80

Työntekijän osuus

95 093 971,00

394 883 042,68

95 639 569,00

400 497 066,80

TEL:n mukainen lisäeläkevakuutus

381 151,84
535 854,40

YEL:n vähimmäisturvan mukainen vakuutus

57 508 703,13
57 121 426,01

YEL:n mukainen lisäeläkevakuutus

0,00
0,00
Vakuutusmaksutulo
452 772 897,65
458 154 347,21
Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista (-)

TyEL

5 237 611,09

3 030 454,44

YEL

692 706,67

5 930 317,76

709 461,25

3 739 915,69
Maksetut korvaukset

Ensivakuutus

Maksettu eläkkeensaajille

TyEL:n mukainen vakuutus

300 235 477,14

275 714 209,95

TEL:n mukainen lisäeläkevakuutus

3 850 253,94

3 826 191,83

YEL:n vähimmäisturvan mukainen vakuutus

55 344 162,42

50 779 918,06

YEL:n mukainen lisäeläkevakuutus

1 054 538,79

360 484 432,29

1 035 044,06

331 355 363,90

Maksettu/saatu vastuunjakokorvauksia

TyEL-eläkkeet

90 161 404,42

83 336 055,93

YEL-eläkkeet

1 461 403,10

91 622 807,52

3 376 781,76

86 712 837,69

Osuus työttömyysvakuutusrahaston (TVR) vakuutusmaksusta ja palkattomien aikojen perusteella karttuneiden eläkeosien

kustannustenjaosta

-16 026 348,10

-13 594 793,27

YEL:n valtion osuus

-4 027 181,35

-1 697 852,95

VEKL:n valtion korvaus

-19 563,98

-20 073 093,43

-10 516,22

-15 303 162,44
432 034 146,38
402 765 039,15

Korvaustoiminnan hoitokulut

3 965 251,75
3 930 925,53

Työkyvyn ylläpitotoiminnan hoitokulut

378 489,08
478 490,89
Maksetut korvaukset yhteensä
436 377 887,21
407 174 455,57
Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely
Sijoitustoiminnan tuotot

Tuotot kiinteistösijoituksista

Osinkotuotot, konserni

0,00

0,00

Korkotuotot, konserni

3 888 952,04

3 305 030,25

Korkotuotot

219 575,01

310 494,41

Muut tuotot

32 906 242,43

37 014 769,48

25 526 773,13

29 142 297,79

Tuotot muista sijoituksista

Osinkotuotot

11 351 692,71

11 031 322,63

Korkotuotot

14 117 136,74

17 848 589,25

Muut tuotot

17 048 441,20

42 517 270,65

8 734 020,07

37 613 931,95
Yhteensä
79 532 040,13
66 756 229,74
Arvonlentumisten palautukset
22 424 328,02
30 079 311,34
Myyntivoitot
74 537 948,31
84 144 640,92
Yhteensä
176 494 316,46
180 980 182,00

Tuloslaskelman liitteet

Emoyhtiö	2013		2012	
<i>Sijoitustoiminnan kulut</i>				
Kulut kiinteistösijoituksista, konserni		18 203 711,25		13 421 146,52
Kulut kiinteistösijoituksista		2 561 912,44		2 354 384,62
Kulut muista sijoituksista		12 483 623,05		12 927 247,20
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut		75 575,77		52 380,98
Korkokulut, konserni		111 236,13		130 903,60
Yhteensä		33 436 058,64		28 886 062,92
Arvon alentumiset ja poistot				
Arvon alentumiset	31 577 270,30		26 074 508,74	
Rakennusten suunnitelmapoistot	406 021,87	31 983 292,17	406 064,53	26 480 573,27
Myyntitappiot		33 178 268,95		17 662 742,15
Yhteensä		98 597 619,76		73 029 378,34
<i>Sijoitustoiminnan nettotuotto</i>		77 896 696,70		107 950 803,66
Tuloslaskelman erä liikekulut				
Vakuutusten hankintamenot				
Ensivakuutusten palkkiot	342 158,35		386 412,29	
Muut vakuutusten hankintamenot	2 882 127,23	3 224 285,58	2 694 595,19	3 081 007,48
Yhteensä		5 651 544,00		5 663 208,77
Vakuutusten hoitokulut				
Hallintokulut				
Lakisääteiset maksut				
ETK:n kustannusosuus	1 091 098,20		897 076,56	
Oikeushallintomaksu	46 845,46		46 240,18	
Finanssivalvonnan valvontamaksu	104 800,04	1 242 743,70	87 903,78	1 031 220,52
Muut hallintokulut		3 854 158,26		3 681 457,53
Yhteensä		13 972 731,54		13 456 894,30
Kokonaisliikekulut toimintoittain				
Maksetut korvaukset				
Korvaustoiminnan hoitokulut	3 965 251,75		3 930 925,53	
Työkyvyn ylläpitotoiminnan hoitokulut	378 489,08	4 343 740,83	478 490,89	4 409 416,42
Liikekulut		13 972 731,54		13 456 894,30
Sijoitustoiminnan hoitokulut				
Kulut kiinteistösijoituksista		1 258 568,47		1 268 180,78
Kulut muista sijoituksista		2 770 367,14		2 935 388,88
Kokonaisliikekulut yhteensä		22 345 407,98		22 069 880,38
Henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot		8 763 852		8 832 182
Eläkekulut		1 848 730		1 739 277
Muut henkilöstösivukulut		859 720		896 189
Yhteensä		11 472 301		11 467 648

Tuloslaskelman liitteet

Emoyhtiö	2013	2012
<i>Johdon palkat ja palkkiot</i>		
Toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	421 741	407 762
Hallituksen jäsenet	94 180	86 960
Hallintoneuvoston jäsenet	35 020	32 450
<i>Johdon eläkesitoumukset ja rahalainat</i>		
Toimitusjohtajalla ja hänen sijaisella on oikeus siirtyä eläkkeelle 61-vuotiaana, josta aiheutuva vastuu on katettu eläkevakuutuksella.		
Hallintoneuvoston tai hallituksen jäsenille ei ole annettu eläkesitoumuksia.		
Rahalainat	9 677	13 667
Lainaehdot noudattavat samoja periaatteita kuin lainoille yhtiön henkilöstölle. Korko on sidottu 12 kk:n euribor markkinakorkoon. Lainan takaisinmaksuaika on reilut 3 vuotta.		
<i>Tilintarkastajan palkkiot</i>		
Tilintarkastus	53 826	84 269
Veroneuvonta	4 774	12 730
Muut palvelut	12 143	6 586
<i>Henkilöstön keskimääräinen luku</i>		
Henkilöstön keskimääräinen luku tilikauden aikana	138	137

Taseen liitteet

Sijoitukset 31.12.2013 Emoyhtiö	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjan- pitoarvo	Käypä arvo
Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero			
Kiinteistösijoitukset			
Kiinteistöt	9 979 811	9 979 811	14 528 002
Kiinteistöosakkeet saman konsernin yrityksissä	131 092 444	131 855 920	206 442 687
Kiinteistöosakkeet omistusyhteisyriksissä	11 992 864	11 992 864	14 080 000
Muut kiinteistöosakkeet	3 968 079	3 968 079	5 177 141
Kiinteistöjen vuokraoikeuksien hankintameno	79 149	79 149	79 149
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	125 792 153	125 792 153	125 792 153
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	1 317 022 119	1 317 022 119	1 577 859 136
Rahoitusmarkkinavälineet	381 606 821	383 542 991	388 167 312
Kiinnelainasaamiset	10 911 971	10 911 971	10 911 971
Muut lainasaamiset	15 375 846	15 375 846	15 375 846
	2 007 821 257	2 010 520 903	2 358 413 397
=====			
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää:			
korkotuotoksi (+) tai niiden vähennykseksi (-)			
jaksotettua nimellisarvon ja hankintameno erotusta	1 936 171		
=====			
Kirjanpitoarvo sisältää			
Tuloutettuja arvonkorotuksia		131 691	
Muita arvonkorotuksia		631 784	
		763 476	
=====			
Arvostusero (käyvän ja kirjanpitoarvon erotus)			347 892 494
=====			

Ei-suojaavat johdannaiset 31.12.2013	Kirjanpito- arvo	Käypä arvo
Muut saamiset		
Ennakkomaksut optiosopimuksista	1 056 300	1 728 000
Muut velat		
Ennakkomaksut optiosopimuksista	-1 941 700	-1 728 000
Futuurit	0	0
Terminisopimukset	-161 659	2 558 993
	-1 047 059	2 558 993
=====		
Arvostusero (käyvän ja kirjanpitoarvon erotus)		3 606 052
=====		

Taseen liitteet

Sijoitukset 31.12.2012 Emoyhtiö	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjan- pitoarvo	Käypä arvo
Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero			
Kiinteistösisjoitukset			
Kiinteistöt	11 058 093	11 058 093	16 315 576
Kiinteistöosakkeet saman konsernin yrityksissä	126 494 309	127 257 785	185 377 154
Kiinteistöosakkeet omistusyhteisyriksissä	11 992 864	11 992 864	13 080 000
Muut kiinteistöosakkeet	3 964 842	3 964 842	4 998 453
Kiinteistöjen vuokraoikeuksien hankintameno	84 576	84 576	84 576
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	85 725 443	85 725 443	85 725 443
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	1 232 143 567	1 232 143 567	1 412 234 812
Rahoitusmarkkinavälineet	418 545 309	419 095 908	432 972 381
Kiinnelainasaamiset	12 776 611	12 776 611	12 776 611
Muut lainasaamiset	20 826 394	20 826 394	20 826 394
	1 923 612 007	1 924 926 082	2 184 391 399
=====			
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää:			
korkotuotoksi (+) tai niiden vähennykseksi (-) jaksotettua nimellisarvon ja hankintameno erotusta	550 599		
=====			
Kirjanpitoarvo sisältää			
Tuloutettuja arvonkorotuksia		131 691	
Muita arvonkorotuksia		631 784	
		763 476	
=====			
Arvostusero (käyvän ja kirjanpitoarvon erotus)			259 465 317
=====			

Ei-suojaavat johdannaiset 31.12.2012	Kirjanpito- arvo	Käypä arvo
Muut saamiset		
Ennakkomaksut optiosopimuksista	336 000	336 000
Muut velat		
Ennakkomaksut optiosopimuksista	-526 000	-210 200
Futuurit	0	0
Terminisopimukset	0	1 576 776
	-190 000	1 702 576
=====		
Arvostusero (käyvän ja kirjanpitoarvon erotus)		1 892 576
=====		

Taseen liitteet

Emoyhtiö 2013	Kiinteistöt ja kiinteistö- osakkeet ¹⁾	Lainasaamiset saman konser- nin yrityksiltä	Lainasaamiset omistusyhteys- yrityksiltä
Kiinteistösijoitusten muutokset			
Hankintameno I.I.	170 389 978	85 725 443	0
Lisäykset	21 763 645	51 381 400	
Vähennykset	-1 291 718	-11 314 690	0
Hankintameno 31.12.	190 861 905	125 792 153	0
Kertyneet poistot I.I.	-5 301 970		
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot			
Tilikauden poistot	-436 553		
Kertyneet poistot 31.12.	-5 738 523		
Arvonalentumiset I.I.	-11 493 324		
Vähennysten ja siirtojen arvonalentumiset	0		
Tilikauden arvonalentumiset	-16 542 795		
Arvonalentumisten palautukset	25 085		
Arvonalentumiset 31.12.	-28 011 034		
Arvonkorotukset I.I.	763 476		
Lisäykset	0		
Vähennykset	0		
Arvonkorotukset 31.12.	763 476		
Kirjanpitoarvo 31.12.	157 875 823	125 792 153	0

¹⁾ Sisältää kiinteistöjen vuokraoikeuksien hankintamenot.

Taseen liitteet

Emoyhtiö Osakkeet ja osuudet 31.12.2013	Kotimaa	Osuus osakkeista %	Kirjanpito- arvo	Käypä arvo
Sijoitusomaisuus				
<i>Kotimaiset noteeratut osakkeet</i>				
Aktia Bank Abp, A	Suomi	6,01 %	29 217 952	32 501 675
Aktia Bank Abp, R	Suomi	3,19 %	15 685 844	17 480 711
Atria Yhtymä Oyj, A	Suomi	2,23 %	3 272 500	3 272 500
Basware Oyj	Suomi	2,97 %	6 356 736	9 357 620
Biotie Therapies Oyj	Suomi	1,92 %	2 431 875	2 431 875
Cargotec Oyj	Suomi	0,96 %	10 305 134	14 222 250
Caverion Oyj	Suomi	0,32 %	1 822 064	3 604 500
Finnair Oyj	Suomi	1,19 %	4 207 500	4 207 500
Fortum Oyj	Suomi	0,08 %	12 045 874	12 139 900
Kemira Oyj	Suomi	0,80 %	13 632 720	15 017 600
Kesko Oyj	Suomi	0,34 %	8 885 338	8 885 338
Lassila & Tikanoja Oyj	Suomi	0,88 %	4 775 092	5 154 400
Marimekko Oyj	Suomi	2,72 %	1 983 960	2 167 000
Metso Oyj	Suomi	0,30 %	13 803 900	13 803 900
Neste Oyj	Suomi	0,46 %	10 811 915	17 100 300
Nokia Oyj	Suomi	0,05 %	11 640 000	11 640 000
Nokian Renkaat Oyj	Suomi	0,07 %	3 046 080	3 312 650
Nordea Bank Oyj	Suomi	0,03 %	10 201 007	11 166 500
Olvi Oyj	Suomi	0,72 %	1 318 356	4 282 500
Outokumpu Oyj	Suomi	0,33 %	2 849 500	2 849 500
Outotec Oyj	Suomi	1,86 %	6 087 708	6 468 500
Pöyry Oyj	Suomi	1,92 %	4 660 150	4 660 150
Raisio Yhtymä Oyj, V	Suomi	1,10 %	4 670 472	7 925 700
Ramirent Oyj	Suomi	1,12 %	8 582 388	11 150 800
Sanoma-WSOY Oyj, B	Suomi	0,32 %	3 364 404	3 364 404
Stockmann Oyj Abp, A	Suomi	0,23 %	1 794 352	1 794 352
Tieto Oyj	Suomi	0,40 %	4 634 956	4 826 702
Viking Line Oyj	Suomi	0,26 %	505 804	505 804
YIT Oyj	Suomi	0,48 %	5 828 402	6 146 800
Ålandsbanken Abp, A	Suomi	0,86 %	1 331 904	1 331 904
Ålandsbanken Abp, B	Suomi	1,15 %	1 302 739	1 302 739
<i>Ulkomaiset noteeratut osakkeet</i>				
Autoliv Inc. SDB	Ruotsi		1 058 578	2 672 958
TTS Marine Asa	Norja		1 787 459	1 787 459
Volvo Ab, B	Ruotsi		1 906 514	1 906 514
<i>Kotimaiset noteeraamattomat osakkeet</i>				
Detection Technology Oy	Suomi	7,23 %	2 016 582	2 017 055
Folksam Skadeförsäkring Ab	Suomi	15,00 %	8 130 377	8 130 377
Finda Oy	Suomi	0,29 %	631 625	631 625
Försäkrings Ab Garantia	Suomi	2,00 %	960 675	1 440 000
Goodmill Systems Oy	Suomi	19,90 %	749 920	749 924
Laurantis Pharma Oy	Suomi	8,15 %	1 000 000	1 000 024
M-Brain Oy	Suomi	19,23 %	2 603 925	3 072 017
Multi Touch Oy	Suomi	15,75 %	2 035 483	2 145 514
Palsk Oy	Suomi	10,00 %	11 327 799	11 327 799
Tornator Timberland Oy	Suomi	2,50 %	2 000 000	11 925 000
VVO-Yhtymä Oyj, A	Suomi	0,20 %	324 000	945 000

Taseen liitteet

Emoyhtiö Osakkeet ja osuudet 31.12.2013	Kotimaa	Osuus osakkeista %	Kirjanpito- arvo	Käypä arvo
<i>Korkorahastot</i>				
Aktia Corporate Bond+, D			61 283 703	72 484 247
Aktia Emerging Markets Bond+, D			1 513 678	2 097 329
Aktia Emerging Markets Local Currency Bond+, D			49 633 890	63 604 360
Ares Institutional Offshore Loan Fund			29 244 042	29 244 164
Aviva Investors Sicav - Global High Yield Bond Fund I			10 717 899	12 532 905
Babson Capital Global High Yield Strategies Fund			51 519 830	62 292 627
Blackstone GSO European Senior Loan Fund			10 000 000	13 049 879
Bluebay Invest Grade Bond Base			21 947 263	27 804 077
Bluebay Global Diversified Corporate Bond Fund			10 067 141	13 495 887
Bluebay Global High Yield Bond			55 859 626	67 724 542
Evli European High Yield B			38 841 305	51 657 729
Global Evolution Frontier Markets Fund I			25 000 000	26 252 464
Investec EM Local Currency Dynamic Debt I Ass Gross USD			35 724 402	35 724 402
Neuberger Berman High Yield Bond Fund I			55 000 000	67 789 518
Nordea Dedicated Invnt FIS X-Credit FD BI-Eur High Yield			20 000 000	28 296 000
Twelve Insurance Bond Fund			10 000 000	10 717 337
<i>Osakerahastot</i>				
Aberdeen Global Asia Pacific			14 225 072	19 358 505
Black Rock European Focus Fond			22 662 852	36 475 926
Comgest Growth Emerging Markets Equity			30 161 838	30 591 824
DB X-Trackers S&P 500 ETF			7 897 616	10 315 643
DB X-Trackers DJ EU STX 50-IC Fund			32 564 367	38 688 600
DB X-Trackers DJ STOXX 600			34 947 545	45 267 046
DB X-Trackers MSCI EM Asia			7 866 574	8 553 592
DB X-Trackers MSCI USA TRN Index EFT IC			21 581 011	37 128 000
Eagle US Small Cap Equity			15 374 939	22 219 100
East Capital Bering Balkan Fund			1 109 017	1 109 017
East Capital Russian Fund			18 082 339	19 191 168
Eaton Vance International			47 333 163	47 333 163
Fourton Odysseus,A			2 310 500	4 702 425
Fourton Stamina,A			2 313 715	4 910 885
Invesco Greater China Equity Fund			18 038 279	20 087 040
Ishares MSCI Brazil Capped E			5 469 437	5 469 437
Lyxor ETF MSCI India			5 966 732	6 305 000
Macquarie Asia New Stars			10 022 398	14 360 787
OP-kehyttävää Aasia			10 000 000	10 922 306
SPDR S&P 500 ETF Trust			43 164 223	53 294 656
UBS Lux Equity SICAV			30 069 653	32 329 057
Wellington Strategic European Equity			30 005 179	35 492 281
<i>Pääomarahastot</i>				
Abris Cee Mid-Market Fund II			1 491 266	1 491 266
Actis Global 4 LP			712 036	712 036
BOCAP SME Achievers Fund I K			1 755 108	1 755 108
Capital Dynamics S.C.A.-Global Secondaries III			6 287 377	7 558 369
CMP German Opportunity Fund II LP			4 047 519	4 047 519
Conor Technology Fund II Ky			1 311 873	1 311 873
Crown Opportunities Fund Ky			11 000 000	15 629 414
Essedel Russia Opportunities Fund Ky			2 488 373	2 596 922
East Capital Financials Investors			1 641 264	1 641 264
Energy Ventures IV LP			2 526 169	2 526 169
Greenspring Opportunity II (Offshore) Ltd			2 638 869	2 883 884
Inflexion 2010 Buyout Fund LP			2 340 453	2 340 453
Inveni Life Sciences Fund I Ky			1 624 402	2 383 440

Taseen liitteet

Emoyhtiö Osakkeet ja osuudet 31.12.2013	Kotimaa	Osuus osakkeista %	Kirjanpito- arvo	Käypä arvo
Mandatum Pääomarahasto I Ky			476 224	501 974
Nordic Mezzanine Gp II			628 831	628 831
Nordic Mezzanine Gp III			2 044 809	2 044 809
Polaris Private Equity III			3 065 837	3 065 837
RCP Secondary Opportunity Fund			4 396 895	5 892 257
RCP Fund VII Feeder Ltd			1 703 236	1 703 236
RCP Fund VIII Feeder Ltd			541 698	541 698
Selected Private Equity Funds II Ky			1 470 416	1 470 416
Sentica Buyout III Ky			3 587 872	4 653 457
Sovereign Capital Limited Partnership III			5 808 476	6 786 383
Syntaxis Mezzanine Fund II Limited Partnership			2 115 758	2 115 758
Taalritehtaan Biotehdas I Ky			2 361 518	2 420 518
<i>Kiinteistörahastot</i>				
AKR Tuotto Ky			4 234 807	5 201 988
AKR Verto Ky			8 982 630	9 854 868
CapMan Real Estate Fund II Ky			3 420 007	4 126 961
Forum Fastighets Kb			31 514 968	31 514 968
Sponda Kiinteistörahasto I Ky			2 292 426	2 292 426
Sponda Kiinteistörahasto II Ky			6 798 292	6 941 375
VCA Baltic Retail Fund Ky			1 000	540 001
<i>Muut rahastot</i>				
AIM Insurance Strategies Fund			12 454 061	14 295 598
AIM Insurance Strategies Fund Side Pocket			2 725 601	2 765 918
Catco Reinsurance Fund Ltd			5 737 120	8 411 477
H.I.G. Bayside Loan Opportunity Cayman Fund II			6 878 801	6 878 801
Perella Weinberg Opportunity Offshore Fund II B			4 558 001	6 211 201
Perella Weinberg Opportunity Offshore Fund III B			5 954 480	7 882 916
Riverrock European Opportunities Fund			1 427 664	1 499 281

Taseen liitteet

	Aineettomat oikeudet ja muut pitkä- vaikutteiset menot	Koneet ja kalusto	Muut aineelli- set hyödykkeet	Yhteensä
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset				
Hankintameno I.I.	609 272	1 039 734	1 824 533	3 473 538
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	-57 459	-174 285	0	-231 745
Lisäykset	89 564	239 534	0	329 098
Vähennykset	0	-100 802	0	-100 802
Hankintameno 31.12.	641 376	1 004 180	1 824 533	3 470 089
Kertyneet poistot I.I.	-342 887	-568 010	-23 224	-934 122
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	57 459	174 285	0	231 745
Vähennysten kertyneet poistot	0	56 982	0	56 982
Tilikauden poistot	-116 408	-210 062	-3 006	-329 476
Kertyneet poistot 31.12.	-401 836	-546 804	-26 230	-974 870
Kirjanpitoarvo 31.12.	239 540	457 376	1 798 303	2 495 219

Taseen liitteet

Emoyhtiö	2013	2012
Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet		
Jäljellä oleva hankintameno	5 095 198	5 063 163
Kirjanpitoarvo	5 858 674	5 826 639
Käypä arvo	7 022 308	6 751 976
Muut lainasaamiset vakuuden mukaan eriteltynä		
Muut lainasaamiset		
Pankkitakaus	3 738 374	6 406 149
Takausvakuutus	3 982 029	4 181 022
Nimivakuus	13 250	21 096
Vakuutuskirja	9 780	13 040
Muu vakuus	7 632 413	10 205 087
Jäljellä oleva hankintameno	15 375 846	20 826 394
Eläkelainasaamisten yhteismäärä		
Muut kiinnelainasaamiset	3 434 798	3 579 623
Muut lainasaamiset	5 878 691	7 663 666
Jäljellä oleva hankintameno yhteensä	9 313 489	11 243 288
Konsernisaamiset ja -velat		
Muut saamiset	118 503	77 294
Muut lyhytaikaiset velat	6 674 691	7 367 090
Muut siirtosaamiset		
Ennakkoon maksetut eläkkeet	23 385 267	21 998 972
Saatavia Eläketurvakeskukselta	5 216 272	334 842
Muut siirtosaamiset	97 326	310 647
	28 698 865	22 644 461
Oman pääoman muutokset		
Osakepääoma		
Osakepääoma 1.1.	14 272 200	14 272 200
31.12. Osakkeiden lkm 52 615 kpl	14 272 200	14 272 200
Ylikurssirahasto		
Ylikurssirahasto 1.1.	372 282	372 282
Ylikurssirahasto 31.12.	372 282	372 282
Muu oma pääoma		
Varmuusrahasto 1.1.	2 235 778	5 045 831
Lunastetut omat osakkeet, 2013:0 kpl/ 2012: 1 kpl	0	-321
Jaettu osinkoina	0	-2 809 732
Siirto edellisen tilikauden ylijäämästä	318 566	0
31.12.	2 554 344	2 235 778
Hallituksen käyttövarat 1.1.	36 742	11 742
Siirto edellisen tilikauden ylijäämästä	15 000	25 000
Eri tarkoituksiin	-1 000	0
31.12.	50 742	36 742

Taseen liitteet

Emoyhtiö	2013	2012
Edellisen tilikauden ylijäämä l.l.	964 934	1 161 393
Siirto varmuusrahastoon	-318 566	0
Jaettu osinkoina	-631 368	-1 136 393
Siirto hallituksen käyttövaroihin	-15 000	-25 000
Tilikauden tulos	961 151	964 934
31.12.	961 151	964 934
Oma pääoma yhteensä 31.12.	18 210 719	17 881 935

Yhtiöllä on 31.12.2012 hallinnassaan omia osakkeita 1 kpl.

Osakkeenomistajien osuus omasta pääomasta

Oman pääoman jakautuminen ehdotetun voitonjaon jälkeen

Osakkeenomistajien osuus

Osakepääoma	14 272 200	14 272 200
Muu oma pääoma	3 938 519	3 609 735
Ehdotettu voitonjako osakkeenomistajille	-641 368	-646 368
Vakuutusentottajien osuus ehdotetun voitonjaon jälkeen	0	0

Voitonjakokelpoiset varat

Laskelma voitonjakokelpoisista varoista

Tilikauden voitto

+ Muu vapaa oma pääoma

Varmuusrahasto	2 554 344	2 235 778
Hallituksen käyttövarat	50 742	36 742
Voitonjakokelpoiset varat yhteensä	3 566 237	3 237 453

Vakuutustekninen vastuovelka

Vakuutusmaksuvastuu

Vastaiset eläkkeet	1 063 524 170	1 031 525 250
Osittamaton lisävakuutusvastuu	58 589 910	98 153 480
Ositettu lisävakuutusvastuu	6 443 790	6 932 600
Osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu	47 657 570	12 276 510
Vakuutusmaksuvastuu yhteensä	1 176 215 440	1 148 887 840

Korvausvastuu

Alkaneet eläkkeet	845 396 510	785 730 610
Tasoitussääntö	116 196 650	124 150 590
Korvausvastuu yhteensä	961 593 160	909 881 200

Vakuutustekninen vastuovelka yhteensä

2 137 808 600

2 058 769 040

Ositettu lisävakuutusvastuu l.l.

4 820 640

3 426 800

Tilivuonna maksetut asiakashyvitykset (-)

-4 792 930

-3 406 160

Siirto ositettuun lisävakuutusvastuuseen (+)

5 560 000

4 800 000

Ositettu lisävakuutusvastuu 31.12.

5 587 710

4 820 640

Siirtovelka

Ennakkoon maksetut vakuutusmaksut	715 183	1 458 523
Tarkistusmaksuvelka	358 117	123 627
Velka Eläketurvakeskukselle	0	2 412 233
Ennakkoon maksetut vuokrat	767 910	246 751
Ennakonpidätysvelka	5 476 676	4 795 920
Arvonlisäverovelka	718 840	273 222
Ostovelat	550 445	601 882
Palkka-, provisio- ja sosiaalikulutusvelka	2 645 465	2 793 726
Muut siirtovelat	27 902	12 511
	11 260 537	12 718 395

Taseen liitteet

Emoyhtiö	2013	2012
Vakuuksia ja vastuusitoumuksia		
Arvonlisävero		
Vastuu arvonlisäverolain (ALV) 13 a § tarkoitetun verovelvollisuusryhmän alv-velasta	7 175 139	5 941 188
Alv-vastuu uudisrakentamisesta ja kiinteistöjen perusparannuksista tehdyt vähennykset	514 032	613 111
Sijoitusitoumukset		
Sijoitussitoumukset pääomarahastoihin ja kiinteistörahastoihin	92 098 215	90 989 847
Omasta puolesta annetut vakuudet		
Johdannaiskaupan vakuudeksi annetut pantit	5 439 796	3 427 017
Johdannaissopimukset		
Korkojohdannaiset		
Optiosopimukset, ostetut		
Kohde-etuus	278 340 000	116 416 000
Käypä arvo	893 000	336 000
Optiosopimukset, asetetut		
Kohde-etuus	389 676 000	305 592 000
Käypä arvo	-1 728 000	-526 000
Valuuttajohdannaiset		
Terminisopimukset		
Kohde-etuus	28 978 970	64 251 420
Käypä arvo	252 890	1 576 776
Valuutanvaihtosopimukset, avoimet		
Kohde-etuus	186 213 174	0
Käypä arvo	2 306 103	0
Arvopaperilaina		
Lainaksi annetut osakkeet ja osuudet		
Kirjanpitoarvo	91 957 038	81 759 016
Käypä arvo	107 303 816	93 154 400
Lainaksi annetut arvopaperit sisältyvät taseeseen. Vastapuolena toimii SEB, jolle lainaksiottajat asettavat vakuudet. Lainojen vakuutena ovat arvopapereita. Lainat ovat milloin tahansa keskeytettävissä.		
Vakavaraisuutta koskevat liitetiedot		
Vakavaraisuuspääoma (31.12.2013)	1 000 euro	1 000 euro
Oma pääoma ehdotetun voitonjaon vähentämisen jälkeen	17 519	
Tilinpäätössiirtojen kertymä	1 718	
Omaisuuksien käypien arvojen ja taseen kirjanpitoarvojen välinen arvostusero	351 499	
Osittamaton lisävakuutusvastuu	58 590	
Tasoitusero	116 197	
Aineettomat hyödykkeet (-)	-4 377	
	541 144	
TVYL 17 §:n vähimmäispääomavaatimus	86 080	
Toimintapääoma (31.12.2012)		
Oma pääoma ehdotetun voitonjaon vähentämisen jälkeen		17 199
Tilinpäätössiirtojen kertymä		1 710
Omaisuuksien käypien arvojen ja taseen kirjanpitoarvojen välinen arvostusero	261 358	
Osittamaton lisävakuutusvastuu		98 153
Aineettomat hyödykkeet (-)		-4 055
Tasausvastuusta toimintapääomaan rinnastettava osa		78 296
		452 660
TVYL 17 §:n toimintapääoman vähimmäismäärä, laskettuna lain 853/2008 6 §: mukaan		37 582
Toimintapääoma esitetty siten, että siihen ei sisälly tasausvastuusta toimintapääomaan rinnastettavaa osaa		374 364
Toimintapääoman vähimmäismäärä esitettynä ilman lain 853/2008 mukaisia väliaikaisia huojennuksia vuosille 2008-2012		124 258
Runasvahinkoisten vuosien varalle vakuutustekniseen vastuuvélkaan sisältyvä tasoitusero		124 151

Tunnusluvut ja analyysit

Emoyhtiö (Summat miljoonissa euroissa)	2013	2012	2011	2010	2009
---	------	------	------	------	------

Tiivistelmä tunnusluvuista

Vakuutusmaksutulo	452,8	458,2	423,6	380,4	371,6
Maksetut eläkkeet ja muut korvaukset ¹⁾	432,0	402,8	370,5	336,0	317,2
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	169,2	229,5	-102,4	214,4	181,6
Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle	7,4 %	11,3 %	-4,9 %	11,5 %	10,8 %
Liikevaihto	536,6	569,8	425,2	519,6	499,7
Kokonaisliikekulut	22,3	22,4	22,3	21,4	20,1
% liikevaihdosta	4,2 %	3,9 %	5,2 %	4,1 %	4,0 %
Kokonaisliikekulut ilman sijoitustoiminnan ja työkyvyn ylläpitotoiminnan hoitokuluja					
% TyEL-palkka- ja YEL-työtulosummasta sisältäen osuuden rinnakkaisvakuutuksista	0,9 %	0,8 %	0,8 %	0,9 %	0,9 %
Kokonaistulos	52,1	149,9	-155,1	143,2	88,8
Vastuovelka	2 137,8	2 058,8	1 914,4	1 882,7	1 722,1
Vakavaraisuuspääoma ²⁾	541,1	452,7	310,8	459,1	333,5
% vastuuvelasta ³⁾	27,6 %	24,1 %	17,7 %	27,3 %	21,3 %
suhteessa vakavaraisuusrajaan	2,1	2,4	2,3	2,4	3,0
Tasoisuusmäärä	116,2	124,2	119,4	130,1	114,2
Eläkevarat ⁴⁾	2 489,3	2 320,1	2 055,0	2 124,4	1 884,0
Siirto asiakashyvityksiin	5,6	4,8	3,4	5,2	3,9
% TyEL-palkkasummasta sisältäen osuuden rinnakkaisvakuutuksesta	0,32 %	0,27 %	0,20 %	0,33 %	0,26 %
TyEL-palkkasumma	1 601,1	1 618,4	1 525,3	1 429,2	1 367,4
YEL-työtulosumma	252,1	249,4	240,9	226,9	232,2
TyEL-vakuutuksia ⁵⁾	6 791	6 991	7 193	7 538	7 907
TyEL-vakuutettuja	53 339	54 331	55 181	56 635	54 985
YEL-vakuutuksia	10 870	11 290	11 671	11 727	12 342
Eläkkeensaajia	28 424	27 581	27 000	26 141	25 227

- ¹⁾ Tuloslaskelman maksetut korvaukset ilman korvaustoiminnan ja työkyvyn ylläpitotoiminnan hoitokuluja.
- ²⁾ Vuoteen 2012 saakka toimintapääoma laskettuna kunakin ajankohtana voimassa olleiden säädösten mukaisesti (vastaava periaate koskee myös muita vakavaraisuustunnuslukuja).
- ³⁾ Suhdeluku laskettu %:na vakavaraisuusrajan laskennassa käytetystä vastuuvelasta.
- ⁴⁾ Vastuovelka + arvostuserot
- ⁵⁾ Vakuutus sopimuksen tehneiden työntajien vakuutukset

Tulosanalyysi

Tuloksen synty

Vakuutusliikkeen tulos	-6,8	6,0	-8,5	16,5	-3,0
Sijoitustoiminnan tulos käyvin arvoin	57,2	142,1	-148,6	124,6	89,4
+ Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	169,2	229,5	-102,4	214,4	181,6
- Vastuuvelan tuottovaatimus	-112,0	-87,4	-46,2	-89,8	-92,2
Hoitokustannustulos	1,6	1,8	2,0	2,2	2,4
Kokonaistulos	52,1	149,9	-155,1	143,2	88,8

Tunnusluvut ja analyysit

Emoyhtiö (Summat miljoonissa euroissa)	2013	2012	2011	2010	2009
Kokonaistulos					
Vakavaraisuuden muutokseen	45,4	144,3	-160,6	137,6	84,3
Tasotusmäärän muutokseen	-6,1	3,3	-11,8	16,0	-4,2
Osittamattoman lisävakuutusvastuun muutokseen	-39,6	19,2	-48,7	40,8	30,5
Arvostuserojen muutokseen	90,1	120,8	-101,1	79,7	56,9
Tilinpäätössierrojen kertymän muutokseen	0,0	0,0	-0,2	0,0	0,3
Tilikauden voittoon	1,0	1,0	1,2	1,0	0,8
Siirto asiakashyvityksiin	4,9	4,2	3,0	4,6	3,4
Siirto asiakashyvityksiin (rinnakkaisvakuutuksiin)	1,7	1,4	2,5	1,1	1,1
Yhteensä	52,1	149,9	-155,1	143,2	88,8
Vakavaraisuus					
Vakavaraisuuspääoma ja sen rajat					
(%:na vakavaraisuusrajan laskennassa käytetystä vastuuvielasta)					
Vakavaraisuusraja	13,2 %	10,1 %	7,8 %	11,4 %	7,1 %
Vakavaraisuuspääoman enimmäismäärä ¹⁾	52,7 %	40,3 %	31,2 %	45,7 %	28,4 %
Vakavaraisuuspääoma ennen tasotusmäärää ²⁾	21,7 %	-	-	-	-
Vakavaraisuuspääoma (vakavaraisuusraja) ³⁾	27,6 %	24,1 %	17,7 %	27,3 %	21,3 %

¹⁾ Vuoteen 2012 saakka toimintapääoman enimmäismäärä.

²⁾ Ilmoitetaan vuodesta 2013 lähtien.

³⁾ Vuoteen 2012 saakka toimintapääoma laskettuna kunakin ajan-kohtana voimassa olleiden säädösten mukaisesti (vastaava periaate koskee myös muita vakavaraisuustunnuslukuja).

Tunnusluvut ja analyysit

Emoyhtiö
 (Summat miljoonissa euroissa)

2013 2012 2011 2010 2009

Hoitokustannustulos

Vakuutusmaksun hoitokustannusosat	17,4	17,4	16,9	16,5	16,0
Korvausratkaisuista aiheutuvien liikekulujen kattamiseen käytettävissä olevat maksuosat	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6
Muut tuotot	0,2	0,2	0,2	0,5	0,4
Hoitokustannustulo yhteensä	18,3	18,2	17,7	17,6	17,0
Toimintokohtaiset liikekulut ¹⁾	-16,7	-16,4	-15,7	-15,4	-14,6
Muut kulut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Liikekulut yhteensä	-16,7	-16,4	-15,7	-15,4	-14,6
Hoitokustannustulos	1,6	1,8	2,0	2,2	2,4
Liikekulut % hoitokustannustulosta	91,0 %	89,9 %	88,7 %	87,4 %	85,9 %

¹⁾ Ilman sijoitustoiminnan ja työkyvyn ylläpitotoiminnan liikekuluja ja lakisääteisiä maksuja.

Työkyvyn ylläpitotoiminta

Vakuutusmaksutulo; työkyvyttömyysriskin hallintaosa	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4
Korvauskulut; työkyvyn ylläpitotoiminnan hoitokulut	0,4	0,5	0,5	0,4	0,5
Työkyvyn ylläpitotoiminnan hoitokulut / Työkyvyttömyysriskin hallintaosa, %	73,3 %	92,3 %	96,2 %	97,6 %	129,8 %

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle

Emoyhtiö 2013	Sijoitustoim. nettotuotto, markkina-arvo ⁷⁾	Sitoutunut pääoma ⁸⁾	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle	Tuotto-%	Tuotto-%	Tuotto-%	Tuotto-%
				1.1 - 31.12.2012	1.1 - 31.12.2011	1.1 - 31.12.2010	1.1 - 31.12.2009
	milj. €	1.1 - 31.12.2013 milj. €	%	%	%	%	%
Korkosijoitukset	16,6	1 069,5	1,5 %	11,7 %	3,0 %	6,2 %	6,7 %
Lainasaamiset ¹⁾	0,9	30,5	2,8 %	3,6 %	3,1 %	3,4 %	2,7 %
Joukkovelkakirjalainat	15,5	979,6	1,6 %	12,5 %	3,3 %	6,7 %	7,9 %
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1) 2)}	0,3	59,4	0,4 %	0,8 %	0,8 %	0,5 %	1,5 %
Osakesijoitukset	125,4	750,9	16,7 %	13,9 %	-19,7 %	23,8 %	32,1 %
Noteeratut osakkeet	116,7	638,3	18,3 %	15,4 %	-21,2 %	24,6 %	45,3 %
Pääomasijoitukset ³⁾	4,8	69,1	7,0 %	7,0 %	2,3 %	12,2 %	-21,7 %
Noteeraamattomat osakkeet ⁴⁾	3,9	43,5	8,9 %	1,7 %	3,8 %	9,5 %	7,8 %
Kiinteistösijoitukset	24,3	416,5	5,9 %	7,9 %	7,6 %	7,5 %	5,2 %
Suorat kiinteistösijoitukset	20,8	356,7	5,8 %	6,7 %	7,8 %	7,3 %	5,7 %
Kiinteistösijoitusrahastot	3,5	59,8	5,9 %	13,6 %	6,7 %	8,8 %	-3,8 %
Muut sijoitukset	4,3	51,7	8,4 %	3,6 %	-3,7 %	-6,4 %	1,0 %
Hedge-rahastosijoitukset ⁵⁾	-0,3	5,1	-5,3 %	-7,1 %	-15,3 %	-6,4 %	1,0 %
Hyödykesijoitukset	-	-	-	-9,8 %	-	-	-
Muut sijoitukset ⁶⁾	4,6	46,6	9,8 %	7,6 %	14,0 %	-	-
Sijoitukset yhteensä	170,7	2 288,6	7,5 %	11,4 %	-4,8 %	11,7 %	11,0 %
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-2,2		-0,1 %	-0,1 %	-0,2 %	-0,2 %	-0,1 %
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	168,5		7,4 %	11,3 %	-4,9 %	11,5 %	10,8 %

¹⁾ Sisältää kertyneet korot.

²⁾ Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat.

³⁾ Sisältää pääoma- ja mezzanine-rahastot.

⁴⁾ Sisältää noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt.

⁵⁾ Sisältää kaikenlaiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta.

⁶⁾ Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin.

⁷⁾ Raportointikauden lopun ja alun markkina-arvojen muutos - kauden aikana tapahtuneet kassavirrat. Kassavirralla tarkoitetaan myyntien/tuottojen ja ostojen/kulujen erotusta.

⁸⁾ Sitoutunut pääoma = markkina-arvo raportointikauden alussa + päivittäin/kuukausittain aikapainotetut kassavirrat.

Riskienhallinta

Vakuutusyhtiöllä tulee olla sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmä, joka on riittävän kattava yhtiön toimintaan nähden. Sisäinen valvonta on prosessi, johon kuuluu vakuutusyhtiön johdon ja muun henkilöstön toteuttama valvonta sekä ne yhtiön toimenpiteet, joilla pyritään varmistamaan

- lakien sekä viranomaisten määräysten ja ohjeiden noudattaminen
- hallintoelinten päätösten noudattaminen
- sisäisten määräysten, ohjeiden, suunnitelmien ja menettelytapojen noudattaminen
- tavoitteiden saavuttaminen
- toimintojen tarkoituksenmukaisuus ja tehokkuus
- yhtiön voimavarojen taloudellinen, turvaava ja tehokas käyttö
- toimintaan liittyvien riskien tehokas hallinta
- taloudellisen ja muun informaation luotettavuus ja oikeellisuus.

Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa, ja sillä tarkoitetaan liiketoiminnasta aiheutuvien ja siihen olennaisesti liittyvien riskien tunnistamista, arviointia, rajoittamista ja valvontaa. Vakuutusyhtiöllä tulee olla luotettavat menetelmät riskien mittaamiseksi ja seuraamiseksi. Riskinoton rajoja määriteltäessä otetaan huomioon vakuutusyhtiön riskinkantokyky. Riskienhallinta voi myös ottaa kantaa siihen rajoitetaanko riskinottoa liiaksi niin että asetettujen tavoitteiden saavuttaminen vaikeutuu. Työeläkevakuutustoiminnan riskienhallinnan keskeisenä tavoitteena on vakuutettujen ja vakuutuksenottajien lakisääteisten etujen turvaaminen.

Onnistunut riskienhallinta auttaa organisaatiota tunnistamaan ja analysoimaan riskejä; lisäksi se voi auttaa organisaatiota uusien mahdollisuuksien löytämisessä. Tehokas riskienhallinta on ennakoivaa. Se ei rajoitu menneisiin tapahtumiin vaan pyrkii hahmottelemaan sellaisia tulevaisuuden skenaarioita jotka toteutuessaan saattaisivat estää yhtiötä saavuttamasta tavoitteitaan. Näin ollen selkeä käsitys yrityksen tavoitteista on tärkeää riskienhallinnassa. Mikäli tiettyihin tavoitteisiin liittyvät riskit ovat liian suuria eikä niitä voi alentaa, voi tämä johtaa tavoitteiden uudelleenarvioimiseen. Veritas Eläkevakuutuksessa pyritään entistä enemmän kokonaisvaltaiseen riskienhallintaan (Enterprise Risk Management, ERM), jonka ajatuksena on että yhtiön riskiysikkö tarkastelee kaikkia riskejä sekä niiden vuorovaikutuksia koordinoitusti.

Veritas Eläkevakuutuksen suurimmat riskit ja mahdollisuudet ovat sijoitustoiminnassa, jossa haasteena on riittävän tuoton saaminen ja samalla turvaavuuden takaaminen. Muita merkittäviä riskejä ovat

- sijoitusriskit
- tietoriskit
- liiketoimintariskit
- toiminnan vaikeutuminen ulkoisista syistä
- maineriskit
- henkilöriskit
- sääntelyriskit.

Veritas Eläkevakuutuksen riskienhallintaprosessi

Veritas Eläkevakuutuksen hallituksella on ensisijainen vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Hallitus hyväksyy vuosittain riskienhallintasuunnitelman. Suunnitelmassa määritetään yhtiön toiminnan kannalta merkittävimmät riskit. Lisäksi vahvistetaan riskien mittausta-, valvonta- ja seurantatavat. Riskit luokitellaan riskienhallintasuunnitelmassa vakuutusteknisiin riskeihin, sijoitustoiminnan riskeihin sekä toiminnallisiin ja muihin riskeihin.

Hallitus hyväksyy vuosittain myös yhtiön varojen sijoittamista koskevan sijoitussuunnitelman. Suoraan toimitusjohtajan alaisuudessa toimiva sijoitusjohtaja vastaa sijoitustoiminnasta. Yhtiöllä on myös sijoitusvaliokunta, joka käsittelee sijoitukseen ja sijoitusriskeihin liittyviä merkittäviä asiakokonaisuuksia. Valiokuntaan kuuluu toimitusjohtajan lisäksi edustajat sijoitus-, taloushallinto- ja aktuaaritoiminnoista.

Yhtiöllä on riskienhallintatoiminto, joka raportoi päämatemaatikolle. Se tunnistaa, analysoi, valvoo, mittaa ja raportoi sijoitustoimintaan liittyviä riskejä sekä kehittää riskienhallinnan periaatteita ja analyysimenetelmiä. Sijoitusriskeillä on suurin suora vaikutus tulokseen ja näin ne ovat yhtiölle merkittävien riskiluokka. Tämän vuoksi erityisesti sijoitusriskit edellyttävät jatkuvaa analyysia ja raportointia. Riskienhallintaorganisaatio ja sen tehtävät kuvataan yksityiskohtaisesti riskienhallintasuunnitelmassa.

Yhtiön compliance-toiminnon tavoitteena on varmistaa, että yhtiön toiminnassa noudatetaan soveltuvia normeja. Toiminto on osa sisäistä valvontaa. Compliance-toiminto valvoo sekä viranomaismääräysten että yhtiön sisäisten ohjeiden seurantaa. Veritaksessa yhtiölakimies toimii Compliance Officerina ja vastaa compliance-toiminnosta compliance-asiantuntijan ja muun organisaation tukemana.

Yhtiöllä on niin ikään sisäinen tarkastaja, jonka päätehtävä on auttaa turvaamaan yhtiön riskienhallinta-, valvonta- ja hallintoprosessien tehokkuus ja toiminta asetettujen tavoitteiden ja vahvistettujen toimintamallien mukaisesti. Hallitus vahvistaa sisäisen tarkastuksen suuntaviivat vuosittaisen tarkastussuunnitelman muodossa. Sisäinen tarkastaja raportoi havainnoistaan hallitukselle yleensä kerran vuodessa ja neljännesvuosittain tarkastusvaliokunnalle. Tarkastustoimenpiteitä täydentävät yhtiön päämatemaatikko ja ulkoiset tilintarkastajat havainnoillaan.

EU:n valmistelemissausissa Solvenssi II -säännöissä edellytetään vakuutusyhtiöltä säännöllistä kaikkien olennaisten riskien arviota, jonka perusteella määritetään yhtiön strategiseen suunnitteluhorisonttiin perustuvan ajanjakson mukainen pääomatarve. Tätä arviota kutsutaan nimellä ORSA (Own Risk and Solvency Assessment) ja on mahdollista että vastaava vaatimus tullaan soveltuvin osin sisällyttämään valmisteilla olevaan uuteen työeläkeyhtiöitä koskevaan vakavaraisuuslain-säädäntöön.

Vakuutusliikkeen riskit

Vakuutustoimintaan liittyviä riskejä ovat erityisesti

- vakavaraisuuden alenemisriski ja siitä aiheutuva riskinkantokyvyn heikkeneminen
- konkurssiyhteisvastausta johtuva toisen eläkevakuutusyhtiön konkurssiriski
- vakuutuskannan supistumiseen liittyvät riskit
- tietojärjestelmäriskit, inhimilliset virheettiusriskit ja muut toiminnalliset riskit.

Työeläkejärjestelmä on työntekijöiden osalta (TyEL) osittain rahastoiva. Yrittäjien eläkkeet (YEL) ovat yhteisesti kustannettavia, ja mikäli vakuutusmaksu ei ole riittävä, valtio maksaa erotuksen. Eläkkeet ovat etuusperusteisia eivätkä siten perustu rahastoituihin varoihin. Selvitys rajataan tästä eteenpäin TyEL-vakuutusliikkeeseen, koska yhtiöllä ei ole YEL-vakuutuksiin liittyvää omaa riskiä. TEL- ja YEL-lisävakuutusten vähäisen merkityksen vuoksi niitä ei käsitellä tässä tarkemmin.

Laskuperusteet ovat toistaiseksi yhteiset kaikille työeläkeyhtiöille, joten yksittäisen yhtiön riskit liittyvät vakuutuskannan poikkeamiseen keskimääräisestä. Suurimmat riskit liittyvät kuolleisuuteen ja työkyvyttömyyseläkettä koskeviin epävarmuustekijöihin sekä vakuutusmaksujen luottotappioihin. Myös hoitokustannustuottojen riittämättömyyteen voi liittyä riskejä, jos vakuutuskannan hoito aiheuttaa keskimääräistä enemmän kuluja.

Ns. tasoitusmäärä toimii puskurina vakuutusliikkeen tuloksen heilahteluja vastaan. Vastuu on laskenut vuoden 2013 aikana 124,2 miljoonasta eurosta 116,2 miljoonaan euroon ja on turvaavalla tasolla. Suurimmat syyt laskuun ovat luottotappioiden kasvu sekä työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkeliikeen tappiollinen tulos. Työkyvyttömyyseläkemaksua on pidetty odotettuja eläkemenoja alemmalla tasolla, koska työeläkeyhtiöiden tasoitusmäärät ovat lähestyneet ylärajaansa. Toteutuneet työkyvyttömyyseläkemenot ovat olleet odotuksia alhaisempia, minkä vuoksi tasoitusmäärä ei ole pienentynyt odotetussa laajuudessa. Riskienhallinnallisista syistä seurataan tasoitusmäärän kehittymistä; lisäksi sisäiseen sekä viranomaisten käyttöön tehdään arvioita ja selvityksiä.

Omalla vastuulla olevan vakuutusliikkeen lisäksi työeläkeyhtiössä on huomioitava yhteisesti kustannettavat eläkkeet ja niiden rahoittamiseen liittyvät epävarmuustekijät. Liike ei aiheuta yksittäiselle yhtiölle riskejä, koska yhteisesti kustannettavat eläkkeet jaetaan kaikkien työeläkelaitosten kesken. Yhteiset riskit liittyvät eläkemenojen ja TyEL-palkkasumman kehitykseen suhteessa hinnoittelussa käytettäviin oletuksiin. Yhteisesti kustannettaviin eläkkeisiin liittyvä maksun osa asetetaan eläkemenot kattavalle tasolle, jolloin riski jää vakuutusmaksun maksajille.

Vuoden 2013 maksutulosta, joka oli 452,8 miljoonaa euroa, 389,7 miljoonaa euroa muodostui yhteisesti kustannettavien eläkkeiden maksuista. Maksetut eläkkeet ennen korvaustoiminnon liikekuluja jakautuivat siten, että 432,0 miljoonasta eurosta 364,9 miljoonaa euroa oli yhteisesti kustannettavaa.

Vastuuvelasta joka oli 2137,8 miljoonaa euroa, 313,0 miljoonaa euroa liittyy yhteisesti kustannettaviin eläkkeisiin. Tiedot yhteisesti kustannettavista eläkkeistä ovat arvioita.

Sijoitustoiminnan riskit

Veritas Eläkevakuutuksen sijoitustoiminnan tavoitteena on sijoittaa varat siten, että sijoitukset kattavat yhtiön koko vastuuvelan eri markkinaskenaarioissa niin että sijoitustuotto pitkällä aikavälillä vastaa vähintään vastuuvelan tuottovaati-musta. Vastuuvelan kattamisessa on otettava huomioon yhtiön vakuutusliikkeen luonne; lisäksi on huolehdittava vastuuvelan kattamiseen käytettävien varojen turvaavuudesta, tuotosta ja likvidiydestä sekä niiden monipuolisuudesta ja hajauttamisesta. Sijoitusten riskienhallinnan päätarkoituksena on tunnistaa, analysoida, mitata ja valvoa riskejä, jotka voisivat estää mainittujen tavoitteiden toteutumisen. Yhtiön hallitus arvioi, rajoittaa ja valvoo riskien toteutumista ja niiden vaikutuksia toimitusjohtajan, aktuaariosaston ja sen riskienhallintayksikön sekä sijoitusosaston tukemana. Päivittäinen sijoitustoiminta, riskienhallinta ja sijoitushallinto ovat organisatorisesti eri johtoryhmän jäsenten alaisuudessa. Näin taataan riskienhallinnan sekä raportoinnin riippumattomuus.

Sijoitustoiminnan suurin riski liittyy allokaatioon eli siihen riskiin että omaisuusluokkajakauma ei johda hyväksyttävään tuottoon. Allokaatoriskiä rajoitetaan hallituksen allokaatiolle asettamalla rajoilla sekä vakavaraisuuslimiiteillä, joiden tarkoituksena on varmistaa hyväksyttävä vakavaraisuus eri tilanteissa. Allokatioprosessissa käytetään stokastisten optimointimenetelmien lisäksi kvalitatiivisia työvälineitä.

Allokaatoriskin jälkeen merkittävimmät sijoitusriskilajit ovat

- sijoitusluokkien sisäinen markkinariski (sijoitusten kohdentuminen luokkien sisällä)
- luottoriski (liikkeeseenlaskijariski; vastapuoliriski)
- likvidiysriski (rahoitusriski; markkinoiden likvidiysriski)
- toiminnallinen riski (ihmisten toimintaan liittyvät riskit; ICT-riskit; ulkoiset riskitekijät)
- malliriski (käytetyt mallit ja/tai niiden parametrit eivät kuvaa luotettavasti todellisuutta tai eivät ole kyseessä olevaan tilanteeseen soveltuvia).

Markkinariski puolestaan voidaan jakaa

- korkoriskin (yleiseen korkotasoon liittyvät riskit)
- korkomarginaaliriskin (luottoinstrumenttien riskipremioiden vaihteluista johtuva hintariski)
- osakeriskin
- kiinteistöriskin
- valuuttariskin
- hyödykeriskin
- muihin riskeihin (esim. hedge-rahastojen riskit) sekä lisäksi
- erityisiin johdannaisriskeihin.

Tiettyjä markkinariskejä voi hallita johdannaisinstrumenteilla; niitä käytetään hallituksen antamien rajojen puitteissa suojaamaan riskejä eri omaisuusluokissa sekä parantamaan portfolion riski-/tuottosuhdetta.

Johdannaisten käyttöön liittyy kuitenkin erityisiä riskejä, joista tärkeimpiä ovat seuraavat:

- markkinariski, jota seurataan mm. CVaR-simuloinneilla ja stressitesteillä sekä erityisten johdannaisriskimittarien avulla
- vastapuoliriski
- rahoitusriski
- likvidiysriski
- toiminnallinen riski sekä
- hinnoitteluriski.

Johdannaisriskejä ja vaihtoehtoisten sijoitusten (erityisesti hedge-rahastot) riskejä seurataan jatkuvasti. Vaihtoehtoisten sijoitusten salkun riskeille on erityiset hallituksen määräämät rajat.

Jako eri omaisuusluokkiin ja sijoitusten tuotto esitellään tilinpäätöksessä avainlukujen ja analyysien yhteydessä. Seuraava taulukko kuvaa Veritaksen sijoituksia riskilajin mukaan luokiteltuna vuoden 2013 lopussa:

	Perusjakauma				Riskijakauma				Tuotto		Volatiliteetti (24 kk)
	31.12.2013		31.12.2012		31.12.2013		31.12.2012		I-12.13	I-12.12	
	milj. e	%	milj. e	%	milj. e	% ⁸⁾	milj. e	% ⁸⁾	%	%	%
Korkosijoitukset	1 085,1	44,4	1 169,8	51,4	1 023,8	41,8	1 105,0	48,6	1,5	11,7	
Lainasaamiset ¹⁾	26,4	1,1	34,0	1,5	26,4	1,1	34,0	1,5	2,8	3,6	
Joukkovelkakirjalainat	980,0	40,1	1 054,4	46,3	918,6	37,5	989,5	43,5	1,6	12,5	3,6
Julkisyhteisöjen joukkovelkakirjalainat	234,1	9,6	269,6	11,9	172,7	7,1	204,7	9,0	-1,2	8,5	
Muiden yhteisöjen joukkovelkakirjalainat	745,9	30,5	784,8	34,5	745,9	30,5	784,8	34,5	2,4	14,3	
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ¹⁾²⁾	78,8	3,2	81,4	3,6	78,8	3,2	81,4	3,6	0,4	0,8	
Osakesijoitukset	886,3	36,2	678,2	29,8	886,3	36,2	678,2	29,8	16,7	13,9	
Noteeratut osakkeet	758,4	31,0	573,8	25,2	758,4	31,0	573,8	25,2	18,3	15,4	12,0
Pääomasijoitukset ³⁾	80,4	3,3	61,5	2,7	80,4	3,3	61,5	2,7	7,0	7,0	
Noteeraamattomat osakkeet ⁴⁾	47,5	1,9	43,0	1,9	47,5	1,9	43,0	1,9	8,9	1,7	
Kiinteistösijoitukset	426,9	17,4	367,0	16,1	426,9	17,4	367,0	16,1	5,9	7,9	
Suorat kiinteistösijoitukset	366,1	15,0	305,6	13,4	366,1	15,0	305,6	13,4	5,8	6,7	
Kiinteistösijoitusrahastot	60,8	2,5	61,4	2,7	60,8	2,5	61,4	2,7	5,9	13,6	
Muut sijoitukset	48,4	2,0	59,9	2,6	48,4	2,0	59,9	2,6	8,4	3,6	5,2
Hedge-rahastosijoitukset ⁵⁾	0,0	0,0	9,9	0,4	0,0	0,0	9,9	0,4	-5,3	-7,1	
Hyödykesijoitukset	0,0	0,0	2,9	0,1	0,0	0,0	2,9	0,1	0,0	-9,8	
Muut sijoitukset ⁶⁾	48,4	2,0	47,1	2,1	48,4	2,0	47,1	2,1	9,8	7,6	
Sijoitukset yhteensä	2 446,6	100,0	2 275,0	100,0	2 385,3	97,5	2 210,1	97,1	7,4	11,3	4,0
Johdannaisten vaikutus ⁷⁾					61,4	2,5	64,9	2,9			
Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä					2 446,6	100,0	2 275,0	100,0			
Jvk-salkun modifioitu duraatio	3,5										

¹⁾ Sisältää kertyneet korot

²⁾ Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat

³⁾ Sisältää pääoma- ja mezzanine-rahastot

⁴⁾ Sisältää noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt

⁵⁾ Sisältää kaikenlaiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta

⁶⁾ Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin

⁷⁾ Sisältää johdannaisten vaikutuksen riski- ja perusjakauman erotukseen. Johdannaisten vaikutus voi olla +/-
Eron korjauksen jälkeen riskijakauman loppusumma täsmää perusjakaumaan.

⁸⁾ Suhteellinen osuus lasketaan käyttäen jakajana "Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä" -rivin loppusummaa.

Laki eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta määrää että vakavaraisuuslaskentaa varten sijoitukset luokitellaan viiteen pääryhmään ja kahteenkymmeneen alaryhmään. Ryhmittely perustuu todellisiin sijoitusriskeihin. Veritas Eläkevakuutuksen sijoitusten prosentuaalinen jako pääryhmittäin esitetään vieressä olevassa taulukossa.

Sijoitusten jakautuminen vakavaraisuusryhmiin

Ryhmä	31.12.2013	31.12.2012
I	8 %	10 %
II	32 %	37 %
III	17 %	16 %
IV	35 %	29 %
V	8 %	9 %

Eläkelaitoksille kuuluu ns. osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu, joka riippuu osaketuotosta ja joka vähentää tai kasvattaa vastuovelkaa (ts. eläkevastuuta). Vastuuvelan tuotovaatimuksesta 10 % perustuu eläkelaitosten noteerattujen osakesijoitusten keskimääräiseen tuottoon. Näin eläkejärjestelmä kantaa noteerattujen osakkeiden riskin 10 % osalta vastuuvelan suhteen. Yksittäisen eläkelaitoksen kohdalla riskinä on, että sen sijoitustuotot noteeratuissa osakkeissa voivat poiketa eläkelaitosten keskimääräisestä tuotosta.

Aktuaariosaston riskiyksikkö on kehittänyt CVaR- ja muita riskityökaluja joissa pyritään ottamaan huomioon ei-normaalit jakaumat; näitä täydennetään stressitesteillä. CVaR-analyysin tuloksia raportoidaan säännöllisesti ylimmälle johdolle ja sijoitusosastolle. Analyysissä arvioidaan myös CVaRiin vaikuttavat

riskikontribuutiot; selkeästi suurin riskikontribuutio on tullut noteeratuista osakkeista.

Markkinaliikkeiden vaikutuksia vakaavaraisuuspääomaan voidaan havainnollistaa stressitestein. Yhtiön riskienhallintayksikkö tekee stressitestejä joiden avulla arvioidaan riskejä erityyppisissä talousskenaarioissa. Stressitestit täydentävät rahoitusmatemaattisia riskimalleja; näin ne ovat olennainen osa malliriskien hallintaa.

Seuraava taulukko kuvaa tiettyjen oletettujen markkinaliikkeiden vaikutusta vakavaraisuuspääomaan ja vakavaraisuusasteeseen (noteerattujen osakkeiden osalta ennen osaketuottosidonnaisesta lisävakuutusvastuusta aiheutuvaa vaikutusta).

Stressitesti 31.12.2013

Omaisuusluokka	milj. €	Stressitesti	Vaikutus vakavaraisuuspääomaan (milj. €)	Vaikutus vakavaraisuusasteeseen (%-yksikköä)
Korkosijoitukset	1 085,1	+1 %-yks.	-38	-2,0
Noteeratut osakkeet	758,4	-20 %	-108	-5,5
Kiinteistösijoitukset	426,9	-10 %	-43	-2,2
Valuutta	392,9	-10 %	-39	-2,0

Tärkeä ajatus riskienhallinnassa on omaisuusluokkien välinen sekä sisäinen hajautus. Sijoituksia ei tule keskittää harvoihin kohteisiin, ja on huolehdittava siitä että sijoitukset eivät korreloi liikaa keskenään. Riskit, jotka koskevat sijoituksia osakkeisiin, korkoinstrumentteihin ja kiinteistöihin, hajautetaan maantieteellisesti ja toimialoittain. Alla olevissa taulukoissa kuvataan noteerattujen osakkeiden maantieteellistä hajautusta sekä kiinteistösijoitusten jakautumista kiinteistölajeittain.

Noteeratut osakkeet alueittain

	31.12.2013	31.12.2012
Suomi	33 %	43 %
Euroalue (Suomi pois lukien)	28 %	15 %
Muut	39 %	42 %

Kiinteistöt kiinteistölajeittain

	31.12.2013	31.12.2012
Asuinkiinteistöt	13 %	14 %
Toimistokiinteistöt	34 %	32 %
Liikekiinteistöt	45 %	44 %
Teollisuuskiinteistöt	3 %	3 %
Muut	5 %	7 %

Keskittymäriskiä mitataan sijoitusluokkien suurimpien riskialtistumien mukaan. Korkoriskiä mitataan modifoidulla duraatiolla, joka mittaa korkosalkun herkkyyttä korkomuutoksille. Veritas Eläkevakuutuksen joukkovelkakirjasalkun modifioitu duraatio oli 31.12.2013 3,5 (31.12.2012 4,0). Duraatoriskiä voi tarkastella korkosijoituksissa kokonaissalkun lisäksi myös maturi-

teettisektoreittain, kun halutaan tarkempi kuva tuottokäyrän muotoon liittyvistä riskeistä.

Luottoriskiin liittyvä korkomarginaaliriski (ns. spread-riski) merkitsee sitä että luottoriskillisen instrumentin arvo laskee luottoriskipreemion noustessa. Tätä riskiä voidaan mitata esim. spread-duraatiolla niin kokonaissalkulle kuin eri luottoluokillekin.

Joukkovelkakirjasalkussa riskeistä merkittävin on luottoriski yhdessä korkoriskin kanssa. Luottoriski voidaan jaotella

- liikkeeseenlaskjarisktiin
- vastapuolirisktiin
- tartuntarisktiin (luottoriskillisuus leviää instrumenttien välillä keskinäisriippuvuusien takia).

Sijoituskohteiden luottokelpoisuuden mahdollisia muutoksia seurataan jatkuvasti osana luottoriskien hallintaa.

Veritas sijoittaa joukkovelkakirjoihin epäsuorasti rahastojen kautta sekä suorina sijoituksina. Luottokelpoisuusjakauma 31.12.2013 oli seuraava: AAA 11 %; AA 14 %; A 8 %; BBB 23 %; muut 45 % (jakauma 31.12.2012: AAA 27 %; AA 2 %; A 15 %; BBB: 18 %; muut 38%). Joukkovelkakirjojen luottoriski jakautui vuoden lopussa vastapuolityyppeihin seuraavasti:

Joukkovelkakirjalainat vastapuolen mukaan

	31.12.2013	31.12.2012
Valtio ja kunta	24 %	26 %
Yritys	76 %	74 %

Yhtiön maksuvalmiuden suunnittelu lähtee siitä, että likvidien varojen tarpeen odottamattomia muutoksia säädelään ensisijaisesti rahamarkkinainstrumenteilla. Yhtiössä likviditeettiriskejä rajoitetaan mm. likvidien sijoitusten vähimmäismääriä koskevilla limiiteillä.

Poliittiset riskit liittyivät aiemmin lähinnä sijoituksiin kehittyvillä markkinoilla, mutta nämä riskit ovat tulleet keskeisiksi myös kehittyneillä markkinoilla. Vaikka monet poliittisista riskeistä ovat yhä yhteydessä eurooppalaisiin valtionlainamarkkinoihin, suurimmat riskit näyttävät kehittyvillä markkinoilla. Poliittisten riskien hallinnassa on tärkeää hajauttaa maariskejä ja hoitaa sijoitussalkkua ennakoivalla tavalla.

Muut kuin rahoitusriskit ovat entistä keskeisemmässä asemassa riskienhallinnassa. Sijoitustoiminnan kansainvälistyminen ja monimutkainen dokumentaatio vaativat mm. juridisten ja sopimusriskien sekä toiminnallisten riskien due diligence -prosessia. Hyvää hallintotapaa voidaan pitää osana riskienhallintaprosessia. Hyvän hallinnon tavoitteena on vähentää julkiseen luotettavuuteen kohdistuvia riskejä ja paremmin turvata sijoitusten pitkäaikainen tuotto. Yhtiöllä on hallituksen vahvistamat sisäpiiriohjeet. Ohjeiden tarkoituksena on ylläpitää Veritas Eläkevakuutuksen sijoitustoiminnassa sellaista toimintatapaa, joka edistää toiminnan läpinäkyvyyttä sekä entisestään vahvistaa leistä luottamusta yhtiöön.

Veritaksen omistajaohjauksen periaatteiden lähtökohtana on, että varat sijoitetaan pitkällä aikavälillä kannattavasti. Sijoitusprosessin muita keskeisiä edellytyksiä ovat toiminnan läpinäkyvyys ja korkeatasoinen hallinto. Osallistumme yhtiökokouksiin ja käymme keskustelemassa johdon kanssa valvoaksemme etujamme yhtiössä, joissa meillä on merkittävä omistusosuus tai joissa omistuksemme on strategisesti merkittävä. Muihin yhtiökokouksiin osallistumme, jos se nähdään tarpeelliseksi.

Veritas Eläkevakuutus noudattaa sijoitustoiminnassaan voimassa olevaa lainsäädäntöä ja toimii yhteiskuntavastuullisesti, toisin sanoen yhtiö ottaa toiminnassaan huomioon paitsi taloudelliset myös yhteiskunnalliset ja ympäristönäkökohdat sekä hallintotapavaatimukset. Toimimalla yhteiskuntavastuullisesti pyrimme turvaamaan tuottomme ja arvonkehityksemme pitkällä aikavälillä. Varoja ei sijoiteta lainvastaiseen toimintaan eikä toimintaan, joka on ristiriidassa kansainvälisten ihmisoikeuksien ja perusoikeuksien koskevien sopimusten kanssa. Yllämainittuja kriteerejä arvioidaan sijoituksia tehdessä, omistuksen kestäessä sekä harkittaessa kohteen myymistä. Veritas ottaa sijoitustoiminnassaan huomioon allekirjoittamansa YK:n (UNPRI) sekä Työeläkevakuuttajat TELA:n valmistelemat yhteiskuntavastuullista sijoittamista koskevat periaatteet.

Toiminnalliset sekä muut riskit

Toiminnallisella riskillä tarkoitetaan riskiä, että puutteellisesti tai virheellisesti toimivat sisäiset prosessit, henkilöt, järjestelmät tai ulkopuoliset tapahtumat aiheuttavat suoria tai epäsuoria tappioita tai menetyksiä. Muita riskejä ovat mm. strategiset riskit, markkinointiin ja myyntiin liittyvät riskit, oikeudelliset riskit, tietoriskit (tietosuojat, tietoturva) sekä sääntelyyn liittyvät riskit ja pandemiariski.

Riskien toteutumista ennaltaehkäistään ylläpitämällä ja kehittämällä järjestelmällisiä työmenetelmiä, järjestelmiä ja asiantuntemusta sekä riskienhallintaa tukevilla tarkistustoimenpiteillä. Ennen uusien työmenetelmien käyttöönottoa valmistellaan prosessikuvaukset sisäänrakennettuine varmistuksineen.

Vakuutusyhtiön organisaation ja sisäisen valvonnan järjestämisessä toiminnalliset ja muut riskit on otettava huomioon. Erityisesti seuraavat seikat ovat merkityksellisiä.

- toimiva hallinto, johtamisjärjestelmä ja raportointi
- tehokas strategiaproessi
- selkeät vastualueet ja tarkoin määritellyt valtuudet
- tehokas sisäinen tarkastus ja riskienhallintatoiminto
- avainhenkilöiden riittävä pätevyys

Organisaatiossa tulee varmistaa, että työtehtävät, päätösvalta ja vastuu jaetaan sopivalla tavalla siten, ettei kukaan yksin ilman asianmukaista valvontaa hoida tiettyä toimenpidettä läpi koko käsittelyketjun. Veritas Eläkevakuutuksen toiminta perustuu määriteltyihin ydinprosesseihin, joita varten on nimetty prosessivastaavat. Organisaation sisäisiä vastuu- ja toimivaltakysymyksiä selkeyttävät lisäksi koko henkilöstöä koskevat toimenkuvaukset. Sisäinen valvonta on sisällytetty toimen- ja prosessikuvauksiin. Perusajatus on, että jokaisen on oltava tietoinen vastualueensa mahdollisista riskeistä ja pyrittävä tunnistamaan ja hallitsemaan riskejä kunkin toiminnon voimassa olevien ohjeiden mukaisesti.

Tärkeimmät toiminnalliset ja muut riskit kartoitetaan ainakin kerran vuodessa ja riskeille on nimetty vastuuhenkilöt. Vastuuhenkilöt arvioivat riskien todennäköisyyksiä, niiden toteutumisen haitallisten vaikutusten merkittävyyttä tavoitteiden saavuttamisen kannalta sekä sitä millä menetelmillä riskejä voi hallita. Päivittäinen toiminnallisten ja muiden riskien seuranta tapahtuu yksittäisillä osastoilla, joilla on paras sisällöllinen prosessiasiantuntemus. Riskienhallinta vastaa riskien arvioinnin ja valvonnan koordinoimista läheisessä yhteistyössä osastojen ja yhtiön sisäisen tarkastajan kanssa. Jatkuvuussuunnittelua ja valmiussuunnittelua tehdään yhtiössä sisäisesti sekä myös viranomaisten kanssa.

Luettelo yrityksen kirjanpitokirjoista, järjestelmistä ja rekistereistä 31.12.2013

I Kirjanpito

- I Pääkirja
- I Päiväkirja
- I Kassakladi: Opus Capita
- I Kirjanpito-ohjelma: EmCe
 - Kirjanpito
 - Ostoreskontra
 - Myyntireskontra
- I Käyttöomaisuus ja poistolaskenta: Kaspero
- I Tilinpäätösasiakirjat
- I Lista osakkeenomistajista Suomen Arvopaperikeskuksessa

II Lakisääteiset vakuutukset

- I Työntekijärekisteri + pääteyhteys
- I Eläkekäsittelyrekisteri + pääteyhteys
- I Vuosilaskenta- ja tilastorekisteri + pääteyhteys
- I Pensions-Alandian eläkekäsittelyrekisteri + pääteyhteys
- I Pensions-Alandian työntekijärekisteri + pääteyhteys
- I Pensions-Alandian vuosilaskenta- ja tilastorekisteri + pääteyhteys

- I MOP-rekisteri, pääteyhteys
- I Pensions-Alandian MOP-rekisteri + pääteyhteys
- I Yrittäjärekisteri + pääteyhteys
- I Pensions-Alandian yrittäjärekisteri + pääteyhteys
- I Eläkemaksurekisteri + pääteyhteys
- I Pensions-Alandian eläkemaksurekisteri + pääteyhteys

III Hallinto

- I Palkkajärjestelmä: Sonet
- I Palkkiojärjestelmä/ hoitopalkkio

IV Omaisuudenhoito

- I Lainajärjestelmä: Extenda län
- I Kiinteistöjärjestelmä: Infomaster Origo XRP
- I Finanssijärjestelmä: Digia Samstock
- I Tietojärjestelmä: Bloomberg

Hallituksen ehdotus voiton käytöstä ja vapaa oma pääoma

Emoyhtiön vapaa oma pääoma tilinpäätöksessä
31.12.2013 oli 3 566 236,73 euroa.

Emoyhtiön tilikauden voitto oli 961 151,25 euroa. Yhtiön hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että yhtiön hallituksen käyttöön

annetaan 10 000,00 euroa yleishyödyllisiin tarkoituksiin sekä yhtiön osakkaille jaetaan osinkona 12,00 euroa osakkeelta ulkona oleville osakkeille, yhteensä 631 368,00 euroa. Loppuosa voitosta tai 319 783,25 euroa ehdotetaan siirrettäväksi varmuusrahastoon.

Turku 19. maaliskuuta 2014

Kjell Sundström
puheenjohtaja

Ralf Sund
varapuheenjohtaja

Piia Alvesalo

Stig-Erik Herrgård

Eivor Huldén

Markus Jussila

Olli Koski

Hannu Louhi

Anders Nordman

Peter Wetterstein

Johan Åström

Jan-Erik Stenman
toimitusjohtaja

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Turku 3. huhtikuuta 2014

KPMG Oy Ab

Juha-Pekka Mylén
KHT

Hans Bertell
KHT

Tilintarkastuskertomus

Olemme tarkastaneet Eläkevakuutusosakeyhtiö Veritaksen kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1–31.12.2013.

Tilinpäätös pitää sisällään konsernin ja emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että ne antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja että varainhoito on luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutemme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää meiltä ammattieettisten periaatteiden noudattamista. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää tilintarkastuksen suunnittelua ja suorittamista siten, että saadaan kohtuullinen varmuus siitä, että tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa ei ole olennaisia virheellisyyksiä sekä että emoyhtiön hallitus, hallintoneuvosto tai toimitusjohtaja eivät ole syyllistyneet tekoihin tai laiminlyönneihin, jotka voivat johtaa yhtiöön kohdistuvaan vahingonkorvausvelvollisuuteen, tai toimineet osakeyhtiölain tai yhtiöjärjestyksen vastaisesti.

Tilintarkastukseen kuuluu tilintarkastusevidenssin hankkiminen tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen sisältämistä luvuista ja muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan sisältäen sen riskin arvioimisen, että tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa on väärinkäytöksestä tai virheestä johtuva olennainen virheellisyys. Riskiä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, jolla on tärkeä merkitys oikeat ja riittävät tiedot sisältävän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimiselle. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa suunnitellakseen asianmukaiset tarkastustoimenpiteet. Sisäisen valvonnan arvioimisen tarkoituksena ei ole lausunnon antaminen yrityksen sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös käytettyjen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden tarkoituksenmukaisuuden, yritysjohdon kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esitystavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoituksenmukaista tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Käsityksemme mukaan tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön taloudellisesta asemasta ja toiminnan tuloksesta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Turku 3. huhtikuuta 2014

KPMG Oy Ab

Juha-Pekka Mylén
KHT

Hans Bertell
KHT